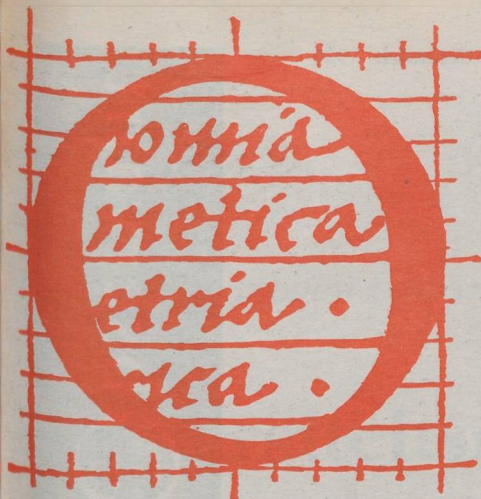

Inhoud

PAGINA 3

Gestuurde probleempjes

De universiteitsraad vindt het nou ook al, dus is er geen ontkomen meer aan. Probleemgestuurd onderwijs zal het boegbeeld van de Rijksuniversiteit Limburg blijven. Plus: een onderzoek naar de bestuurscultuur van drie universiteiten leverde op wat men erin stopte.

PAGINA 5

Allegaatje

Hoe interessant de thema's ook waren, veel toeloop was er niet bij het afsluitende lustrumcongres van deze universiteit. Veel debat ook al niet. Dat kwam omdat de meeste sprekers het eigenlijk wel met elkaar eens waren. De overheid moet met haar fikken van de instellingen afblijven, en die moeten zich op hun beurt in veel vrijheid in de richting van meer diversiteit bewegen. De universiteit is een allegaatje, vond UvA-voorzitter Gevers, en dat moet ze ook vooral blijven.

PAGINA 8

De acht van Maastricht

Een maand lang hielden zij trouw een huishoudboekje bij. Het cadeautje Marieke, de aflossing van een schuld aan Jaap en zelfs de koffie in de mensa werd genoteerd. De beloofde honderd gulden zijn inmiddels op hun soms schrikbarend lege bank- en girorekeningen overgemaakt. Tijd om de balans op te maken.

PAGINA 9

Kerstmis op je kamer

Ze hebben geen ruzie met pa en ma, maar met de kerstdagen blijven ze net zo lief op de hun zo vertrouwde kamer. Minder saai en zeker zo gezellig. Zwelgje gaat met haar vrienden een kratje bier leeg drinken, Edwin kookt voor zijn vriendin een heerlijk kerstdiner en Monique zoekt nog een spoelkeuken vol vieze borden.

PAGINA 15

Undutchables

Tijdens een informele bijeenkomst stelt een Nederlandse vrouw zich voor aan een Engelse. Op de vraag welk beroep zij uitoefent, antwoordt zij: "I fuck dogs." Soms loopt het wel eens mis met de vertaling van een Nederlandse zin in het Engels. Het engelstalige boek 'The Undutchables' staat vol van deze missers en andere eigenaardigheden van ons volkje. Die monsters van kinderen bijvoorbeeld, of die gezellige plee.

Observant rond Kerstmis

In verband met Kerstmis en Nieuwjaar komen we twee weken niet uit. De eerstvolgende Observant verschijnt op 9 januari. De redactie wenst alle lezers prettige feestdagen.

Van der Zwan typeert RL als centralistisch bestuurd organisatie

Laat universiteiten zelf bestuursvorm kiezen

Een Charter is een goede vorm om universiteiten vrijheid te geven hun eigen bestuursvorm te kiezen. Het college van bestuur moet zo'n charter ontwerpen en zich vervolgens verzekeren van 'voldoende draagvlak' voor het idee binnen de universiteit. Daarna beslist de minister erover, op advies van een externe commissie. Belangrijke voorwaarde is in elk geval, dat de facultaire organisatie in stand blijft, want die staat garant voor de 'vrijheid van wetenschap'. De kwaliteit van het bestuur moet bewaakt worden door periodieke 'management audits'.

Tot die conclusies komt de Tijdelijke Adviescommissie Bestuursorganisatie, kortweg de commissie-Van der Zwan. Van der Zwan noemt de charters 'het symbool van de vertrouwensrelatie tussen universiteiten en staat'. De overheid laat zien dat ze het de universiteiten toevertrouwt een eigen bestuursvorm te kiezen, en deze zijn op hun beurt bereid daarover verantwoording af te leggen. Elke universiteit kan er zelf voor kiezen een charter te ontwerpen en in de wet hoeft alleen te worden vastgelegd, hoe zo'n plan tot stand komt en op kwaliteit getoetst wordt. Over de hoofdlijnen van dit advies, vooral over de wenselijkheid van charters, waren universiteiten en minister het eigenlijk al eens. Alleen de suggestie van de minister om het functioneren van het bestuur zo nu en dan te laten beoordelen in 'management audits' (een soort visitatiecommissies voor bestuur) hebben de universiteiten afgewezen. Hierin vindt de minister Van der Zwan nu aan zijn zijde. Onduidelijk punt was verder nog of de universiteitsraad zijn goedkeuring moet hechten aan de voorstelde charter. Daarvoor heeft de commissie als oplossing gekozen dat het plan 'voldoende draagvlak moet hebben binnen de universiteit'. Met andere woorden: als de universiteitsraad het er niet mee eens is, maar alle faculteitsraden wel, dan zou de minister kunnen besluiten dat dat wel voldoende draagvlak is. Veel waarde hecht de commissie aan de vrijheid van wetenschap, die volgens haar gega-randeerd wordt door de structuur van faculteiten en vakgroepen. Hoeveel 'macht'

die faculteiten dan moeten hebben, ofwel hoe decentraal het bestuur moet zijn, is een zaak van de universiteit zelf. Maar de wetenschappers moeten in elk geval een belangrijke plaats in het bestuur innemen. Daarom is de commissie bijvoorbeeld ook geen voorstander van de benoeming van professionele managers van buiten de universiteit.

Belangrijkste aspect van de invoering van charters vindt de commissie de toetsing. Een 'zware autorisatie-procedure' is nodig, vooral in de beginperiode. Eerst moet binnen de universiteit gekeken worden of er wel voldoende draagvlak is voor het plan; daartoe moet het college van bestuur het ontwerp voorleggen aan de faculteitsraden en de universiteitsraad. Dan stuurt het college het plan naar de minister, samen met een motivatie en een beschrijving van hoe het tot stand is gekomen. De minister roept dan de hulp in van een externe toetsingscommissie, die kijkt of de voorgestelde charter past binnen de wet en voldoet aan eisen van redelijkheid en doelmatigheid.

Aan de beschrijving van die toetsingsprocedure hecht de commissie-Van der Zwan meer waarde dan aan voorbeeld-charters. De commissie geeft wel twee voorbeelden, maar die moeten universiteiten vooral niet precies zo overnemen. Uitgangspunt is immers dat elke universiteit de bestuursvorm moet kiezen die het meest bij haar past en dan heeft het voor een externe commissie geen enkele zin een ideaalbeeld van een charter te ontwerpen.

De commissie beperkt zich daarom tot 'ge-

voeligheidsanalyses'. Ze beschrijft een centraal en een decentraal bestuursmodel en kijkt waar die voorbeelden kunnen stuiten op de grenzen van de bestaande wet. Wie bijvoorbeeld een decentraal model wil, stuit op problemen bij de verhouding tussen faculteiten en universiteitsraad (zoals over de vraag wie de begroting vaststelt) en op de scheiding tussen bestuur en beheer bij de faculteiten. In een sterk centraal model moet volgens de commissie het college van bestuur meer macht krijgen dan volgens de huidige wet kan en moet de universiteitsraad 'getrapt' gekozen

(vervolg op pagina 2; zie ook pagina 3: 'De macht van het college van bestuur')

Ritzen laat 'bindend advies' niet los

W ie op grond van studieresultaten ongeschikt blijkt voor de gekozen studie, kan na het eerste jaar worden weggestuurd. Maar dat kan alleen als de universiteit bij die studierichting duidelijke minimum-eisen voor het eerste jaar heeft vastgesteld en die vooraf heeft bekendgemaakt.

Woensdag kreeg de Tweede Kamer een opnieuw aangepast wetsvoorstel waarin minister Ritzen spelregels probeert te geven voor het Bindend Studie-advies. Nadat eerdere versies zwaar zijn bekritiseerd door universiteiten, onderwijsraad en Raad van State, zou dit wetsvoorstel echt uitvoerbaar zijn.

Welke opleidingen de mogelijkheid gebruiken om studenten na een jaar af te wijzen, mag elke universiteit of hogeschool nog steeds zelf bepalen. Ook beslissen ze zelf over de precieze minimum-eisen. Voor dezelfde studie kan de ene instelling dus zwaardere regels stellen dan de andere. Juist daarom is nu in het wetsontwerp opgenomen dat over die eisen goede voorlichting vooraf nodig is.

Belangrijk zijn vooral de gronden waarop men studenten kan afwijzen. Een jaar geleden draaide het om de vraag of een student geacht kon worden de studie tijdig af te maken. Die voorspelling vonden de universiteiten en de onderwijsraad onuitvoerbaar. Daarom maakte Ritzen het in mei veel simpeler: alleen studenten die na een jaar nog amper studiepunten hadden, konden worden afgewezen.

Riki Janssen

HOP/Frank Steenkamp

RL heeft 7000 studenten, maar instroom stagneert

De magische grens van 7000 studenten aan de Rijksuniversiteit Limburg is bereikt. Op dit moment zijn er 700 meer mensen ingeschreven dan vorig jaar om deze tijd. Alle faculteiten, behalve geneeskunde waar een numerus fixus geldt, hebben een aandeel in de stijging. Deze wordt echter niet veroorzaakt doordat zich meer eerstejaars hebben gemeld dan vorig jaar. Die instroom (1800) is stabiel gebleven.

De oorzaak van de stijging zoekt collegevoorzitter Vredevoogd in de uitstroom van de relatief kleine lichtingen studenten uit eerdere jaren, die worden vervangen door nieuwe, grotere lichtingen. Ook draagt de

langere verblijfsduur van studenten aan de RL bij aan het grotere aantal.

Vredevoogd verwacht niet dat de groei nog verder door zal zetten. "De rechtenfaculteit schommelt al twee jaar rond de 450 eerstejaars. Geneeskunde kan niet groter worden omdat ze vast zitten aan de numerus fixus en de economische faculteit wil niet meer dan de 550 eerstejaars die zij nu heeft. Op een grotere instroom is de faculteit niet berekend." Een eventuele stijging van het totaal aantal studenten is pas weer te verwachten wanneer een nieuwe studierichting als bedrijfskunde mag worden opgericht.

HOP
Samen met negen
andere
universiteitsbladen is
Observant
aangesloten bij het
Hoger Onderwijs
Persbureau.

Faculteiten mogen varianten zelf invullen

Universiteitsraad blijft recht in de onderwijsleer

Het probleemgestuurd onderwijs (PGO) blijft het boegbeeld van de Rijksuniversiteit Limburg. Problemen met de voortgangstoets en de docentmotivatie moeten in de geest van het PGO worden opgelost en geen aanleiding zijn om elementen van het traditionele onderwijs binnen te halen. De verschillende faculteiten krijgen wel de vrijheid om het onderwijssysteem op eigen wijze in te vullen. Dit heeft de Universiteitsraad na haar bespreking van de nota "Leren te leren" besloten.

De PGO een onderwerp is waarvoor niet alleen bestuurders en raadsleden warm lopen, bleek vorige week donderdag tijdens de U-raad. De publieke tribune, normaal nauwelijks voor een kwart gevuld, kon de toestroom van de ongeveer veertig studenten en medewerkers niet aan. Stoelen uit de aangrenzende zaal werden aangesleept en de luidsprekers werden in richting van de tribune gedraaid. Uiteindelijk kon iedereen zitten en de discussie volgen, zij het dat een aantal laatkomers het moest doen met een plaatsje in de deuropening.

Een vierdejaars gezondheidswetenschappen wilde meer dan alleen stilzwijgend aanwezig zijn. Waarschuwend sprak hij de aanwezigen tijdens het sprekerskwartier toe. PGO niet kan worden gered door de faculteiten alleen "een financiële wortel" voor te houden. "Dan maak je je er met een Jantje van Leiden vanaf. Er moet meer gebeuren. Daarom vraag ik jullie: stop de verloedering, redt het PGO."

Van verloedering of verwatering (zoals studentraadslid David de Jong het later noemde) van het Maastrichtse systeem wilde rector magnificus Job Cohen echter niet horen. "Het gaat zeker niet slecht met PGO op deze universiteit. Er wordt nog iedere dag met plezier aan onderwijs gewerkt. Laten we dat niet vergeten," merkte hij op. Dat er problemen zijn wilde hij niet ontkennen. Maar hij vroeg de U-raad wel rekening te houden met de verschillen tussen de faculteiten en pleitte

voor een PGO-profiel dat de faculteiten ruimte geeft om hun eigen weg te gaan. De kern van dit profiel zou, zoals zijn nota "Leren te leren" aangeeft, moeten bestaan uit kleinschaligheid, zelfwerkzaamheid, voortgangstoetsing en probleemsturing.

Niet iedereen kon zich vinden in deze omschrijving van het hart van PGO. Raadslid Riet Drop wees erop dat kleinschaligheid en voortgangstoetsing niet tot de kern behoren, maar slechts "noodzakelijke voorwaarden" om probleemgestuurd onderwijs te bereiken.

De studentenfractie van NSEM miste de 'studentgerichtheid' in het rijtje van de rector. Bovendien vond zij de invulling van de vier elementen, zoals die in de nota zijn beschreven, te vaag. "Iedereen kan er wat anders onder verstaan," volgens Marry Mos, lid van de NSEM-fractie. Die vaagheid zou uiteindelijk toch verwatering van het PGO in de hand kunnen werken. Om dit te voorkomen bracht de NSEM-fractie een motie in stemming die aan duidelijkheid minder te wensen over liet. Samengevat: kennisverwerving, zelfwerkzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van de student staan centraal. Het onderwijs moet studentgericht zijn, voorkennis activeren en een actieve kennisuitwisseling tussen studenten stimuleren. Ook de werkdruk moet constant zijn zodat studenten regelmatig studeren en niet alleen voor een toets de boeken in duiken. Bovendien moet het onderwijs rond thema's worden gegroepeerd, interdisciplinair zijn en men-

sen de mogelijkheid geven om een individuele leerweg te volgen.

Met name de rector en WP-raadslid Hans van Mierlo vroegen zich echter af of "interdisciplinariteit" en het "activeren van voorkennis" wel wezenlijke bestanddelen van het PGO zijn. Cohen: "Bij rechten is het activeren van voorkennis vaak heel ingewikkeld. De inhoud van het vak is vaak te specifiek. Je kunt zeker in de eerste fase van de studie niet altijd voortbouwen op eerder verworven kennis." Deze opmerking was voor de raad echter geen reden om de motie aan te passen. "Dat de voorkennis in de eerste jaren van de rechtenstudie nog niet wordt geactiveerd, wil nog niet zeggen dat het geen belangrijk kenmerk van het PGO is," betoogde een raadslid. De motie werd uiteindelijk met overgrote meerderheid aangenomen.

Het voorstel van Cohen om naast de universitaire hoofddocent een toegevoegd hoofddocentschap in te stellen haalde het niet. De raad was bang dat deze twee functies naast elkaar zouden leiden tot een ongewenste scherpe tweedeling van onderwijs en onderzoek. Er wordt nu gezocht naar een andere manier om de onderwijskundige hoogstandjes te honoreren. Want de U-raad wil het belang dat zij hecht aan een goed 'onderwijzer' wel tot uitdrukking brengen. De faculteiten worden nu gevraagd om op de besluiten van de U-raad te reageren.

Riki Janssen

December

Zo omstreeks de kerstdagen is er weinig meer dat het adrenalinepeil doet stijgen. Nog even dacht ik me op te kunnen winden over het idiote verschijnsel dat geslaagde feministische carrièremakers in de middenleeftijd met veel vlagvertoon en publiciteit aankondigen dat ze de helft van hun baan opzeggen om het moederschap ten volle te kunnen beleven. Wie minder wil werken en zich dat financieel kan permitteren die moet dat doen, maar waarom daar zoveel ophef over gemaakt? Het lijkt wel een appel aan anderen om dit voorbeeld te volgen, een oproep om dergelijke besluiten publiekelijk als 'verstandig' te definiëren en tot leidraad te maken van collectief feministische handelen. Het lijkt een manier om twijfel over de verhouding tussen vroeger beleden idealen en huidige praktijken kort te sluiten. Een manier ook om vergelijking met andere oplossingsstrategieën voor de problemen rond carrière en moederschap niet in spijt te laten resulteren. Ik hou niet van deze strategieën om publieke legitimiteit te zoeken voor private handelingen, maar om daar nou boos over te worden is aan het eind van het jaar net iets teveel gevraagd.

De opmerking van decaan Boon van gezondheidswetenschappen onlangs in deze krant over het gebrekkige intellectuele klimaat aan de Limburgse universiteit is bij sommigen in het verkeerde keelgat geschoten, maar wat mij betreft was de timing verkeerd. Het is de vraag wat hij bedoelt en of hij gelijk heeft, maar zelfs een lichte ergeris roept zijn constatering bij mij niet op. Mijn interne intellectuele milieu is nogal seizoensgebonden en december is niet de goede tijd. Zeker, de brede blik over de grenzen van het vakgebied heen, de gedurfde speculatie, de deelname aan het maatschappelijke debat, de polemiek - het is allemaal zeer de moeite waard, maar als men mij aan het eind van het jaar verwijt dat ik er te weinig aan doe dan treft dit amper doel. In december wil ik aan debat niet denken, beperk ik me tot het lezen van detectives en besluit ik mij nimmer te wagen aan de nieuwe mode 'het essay'.

Dat ik de enige ben die in december het verstand op nul zet om tal van vervelende onderwijs- en onderzoeksklussen tot een goed einde te brengen geloof ik niet. Ook bij collega's zijn de sporen zichtbaar van een al te druk en gefragmenteerd universitair bestaan. Grote wallen onder de roodomrande ogen, en ik denk dat het gesprek tijdens de traditionele kerstborrel minder over de wereldvrede zal gaan als wel over de strategieën om de kinderen en de familie met de feestdagen rustig te houden. Intellectueel klimaat - het is minder een kwestie van geografische ligging dan van de tijd van het jaar.

Klasien Horstman

De macht van het college van bestuur

Het rapport van de commissie Van der Zwan staat niet geheel op zichzelf. Voor een analyse van de organisatorische praktijk van het universitaire bestuur werd een Twents onderzoeksinstituut aan het werk gezet, het Centrum voor Studies van het Hoger Onderwijsbeleid (CSHOB). Dat plaatste drie universiteiten tegenover elkaar, die van Twente, Limburg en Utrecht. De Limburgse universiteit zou de meest centralistische zijn.

Maar wijst het onderzoek dat ook werkelijk uit? Doel van de studie was om empirisch getoetste gegevens te leveren over de verhouding tussen het centrale bestuursniveau in de universiteiten, het college van bestuur en de universiteitsraad, en de faculteiten. Of, anders geformuleerd: hoe lost men de spanning op die bestaat tussen de bestuurlijk-organisatorische invalshoek, en de academisch-professionele? Het onderzoekscentrum stond slechts een aantal maanden ter beschikking en heeft zich daarom van meet af aan beperkt in de uitvoering van die opdracht. Zo is gekozen voor de analyse van slechts drie instellingen, waarvan bij voorbaat werd gesteld dat zij een verschillend model vertegenwoordigden. De Technische Universiteit Twente zou staan voor het decentrale model, de RL voor het centrale, en de

Rijksuniversiteit Utrecht voor een mengvorm. De empirie die men bestudeerde bestond uitsluitend uit schriftelijke bronnen: bestaande documenten als ontwikkelingsplannen en bestuursreglementen bijvoorbeeld.

Een magere grondslag om conclusies op te baseren, erkennen de onderzoekers, maar het was niet anders. Aan de hand van een aantal grote issues in het universitaire bestuurlijke leven is gekeken naar de wijze waarop de afzonderlijke instellingen daarmee omspringen. Zo is geanalyseerd hoe ontwikkelingsplannen en begrotingen tot stand komen, en hoe de kwaliteitscontrole wordt aangepakt. Daarnaast is gekeken hoe de faculteiten gestalte geven aan hun wettelijke taak om mee te werken aan het besturen van de universiteit, wat de positie van de faculteitsdirecteur is, en hoe hoogleraarsbenoemingen verlopen. Al deze items zijn afgezet tegen de beleidsruimte die de overheid aan de universiteiten laat, en die is, zo beklemtonen de onderzoekers keer op keer, tamelijk gering.

Het gevolg daarvan is dat de bestuurlijke praktijk in Twente, Limburg en Utrecht niet zo ver uiteenloopt.

De verschillen zijn nog het grootst waar het de wording van ontwikkelingsplannen betreft. De RL stuurt hier flink centraal.

Zowel procedureel als inhoudelijk houdt het college van bestuur de touwtjes in handen. In Twente hebben de faculteiten een grotere vinger in de pap, iets wat tot uiting komt in de scheiding in het plan tussen een centraal deel en facultaire delen. Het plan van de RL is uitsluitend thematisch geordend, waarbinnen paragrafen aan de faculteiten zijn gewijd.

Met dit item, de ontwikkelingsplannen, is echter meteen het meest substantiële onderscheid tussen de drie instellingen behandeld. De andere issues geven slechts marginale verschillen te zien. Noch bij de opstelling van de begroting, noch in de positie van de faculteitsdirecteur, noch in de praktijk van hoogleraarsbenoemingen is veel verschil aanwijsbaar. Bij de manier waarop de kwaliteitscontrole van onderwijs en onderzoek gestalte krijgt wordt de RL een centralistische aanpak toegeschreven: "De faculteiten lijken stringent en individueel begeleid te worden door het centraal niveau", heet het in de studie. De bewijsvoering daarvoor is nogal mager. Het feit dat in ontwikkelingsplannen wordt gerept van de wenselijkheid om overlegplatforms voor onderzoek en onderwijs te creëren lijkt de voornaamste grond voor deze conclusie, naast het feit dat er zoiets bestaat als een profileringsfonds waaruit projecten voor de verbeter-

ring van de onderwijskwaliteit gesubsidieerd kunnen worden.

Bij de invloed van faculteiten op het centrale bestuur, een ander vergelijkingsitem, ontwaarden de onderzoekers opnieuw weinig verschil in de documenten en reglementen van de drie universiteiten. Waar echter het CSHOB aan de TU Twente is verbonden kende men de bestuurspraktijk aldaar en kon dus de letter van de regeling worden vergeleken met de praktijk van de uitvoering. Op basis daarvan concludeert men tot een grote facultaire invloed.

De onderzoekers geven toe dat zij uitsluitend de formele organisatie in hun analyses hebben betrokken, terwijl de informele organisatie, de feitelijke gedragingen dus, buiten het gezichtsveld bleef. Alleen in het geval van Twente is dat laatste aspect meegewogen.

Niettemin luidt de algemene conclusie conform de uitgangspunten: in Twente zijn de faculteiten het meest autonoom, in Limburg prevaleert het centrale bestuur (hoewel er een beweging gaande is naar meer decentralisatie), en in Utrecht is dus een mengvorm in zwang.

Quod erat demonstrandum, in 60 pagina's.

Wammes Bos

Bladeren

Bart Brouwers

Astrologie

Foutje! Niet de psychologie-studenten van de Amsterdamse Vrije Universiteit, maar juist die van de concurrent, de Universiteit van Amsterdam, geloven heilig in astrologie. Maandenlang werd aangenomen dat de VU-studenten het verloop van hun leven in hoge mate afhankelijk achtten van de stand van de sterren bij hun geboorte. Niet bepaald een erg wetenschappelijke houding, zo vond de Stichting Skepsis, die het had onderzocht. Maar het bleef niet bij Skepsis. Ook de vaderlandse universiteitspers, dagbladen en het tv-programma Rondom Tien nagelden de VU-studenten aan de schandpaal. Logisch dat de ouders van de betreffende studenten zich begonnen af te vragen hoe het ervoor staat met het academische niveau van de universiteit van zoon- of dochterlief. Maar alle zorg kan zich nu verplaatsen naar de stichting Skepsis, die blijkbaar goedgeloviger is dan de naam doet vermoeden. Het onderzoek van de stichting werd namelijk niet uitgevoerd in de gebouwen van de Vrije Universiteit, maar in die van de concurrent een paar straten verder. Oeps, foutje!

(Ad Valvas)

Electronisch

Nijmegen heeft het. Wat? Het OIS. Wazda? Onderwijs Informatie Systeem. Huh? Een elektronische studiegids, waarin heel snel informatie kan worden opgezocht over elk studie-onderdeel dat aan de Nijmeegse universiteit wordt gegeven. Dat is handig voor veel nieuwe studenten, maar ook voor diegenen die bijvoorbeeld nog ergens tien studiepunten vandaan moeten halen. In het OIS is dat snel, overzichtelijk en compleet te vinden. Alle onderdelen zijn volledig vergelijkbaar. Een mogelijke vraag: welke programma-onderdelen vind ik het volgende semester bij rechten, die geschikt zijn voor de vrije keuze en die minimaal vier en maximaal zes studiepunten opleveren? Een nadeeltje is er nog aan het OIS: studenten kunnen er nog niet zelf mee aan de slag. Omdat er slechts een terminal is, moeten de vragen via een studietoecoördinator worden gesteld.

(KU-Nieuws)

VPRO-ster

Afgelopen zondag waren ze in een lange rij te bewonderen: de grootste steunpilaren van de VPRO. Voor de mensen die de meeste leden hadden gewonnen had de toekomstige A-omroep een paar minuten zendtijd in petto. Zo ook voor de Nijmeegse geschiedenis-studenten, die zondag geprobeerd hebben duidelijk te maken dat het maar eens afgelopen moest zijn met de bezuinigingen bij hun vakgroep. De opnamen gingen niet bepaald van een lijn dakje. Pas na veertien pogingen lukt het een beetje. "Nou begrijp ik wel dat die clip van Michael Jackson 8 miljoen heeft gekost", aldus de regisseur.

(KU-Nieuws)

PGO

Het Probleemgestuurde onderwijs (PGO) staat in Maastricht de laatste tijd weer volop in de belangstelling. Maar niet alleen hier. Ook elders in het land maken de verlokkingen van het PGO hun eerste 'slachtoffers'. Zoals in Twente, waar deze

week een forumavond plaatsvond onder de titel 'Probleemgestuurd Onderwijs op de Technische Universiteit'. Experts uit Twente natuurlijk en ook een uit Nijmegen, maar gek genoeg niemand uit Maastricht. Volgens een mededeling in het Twentse universiteitsblad is het PGO dan ook zowel in Maastricht als in Nijmegen "gemeengoed" geworden. De reden voor de plotselinge aandacht vormt in Twente de toenemende onrust in het bedrijfsleven over de academische scholing van de gemiddelde student. Maar twijfel bestaat er in het oosten zeker ook nog. De stem van tegenstanders ("PGO benadeelt de goede student.") "Het is een veel te omslachtige manier om kennis te vergaren.") klinkt nog luidt en duidelijk. Oongetwijfeld ook afgelopen dinsdag.

(UT-nieuws)

Crisis

Terwijl bijna alle Nederlandse universiteitsbladen uitvoerig verslag deden over de crisis op de redactie van het Eindhovense u-blad Cursor, is daar in het laatste nummer van Cursor zelf geen letter over te lezen. Niets over de ontslagen, geen woord over een 'zieke' eindredacteur en groot zwijgen over een gewantrouwde hoofdredacteur. Niets aan de hand blijkbaar.

()

Oost-Europa

Het vak leek de wind zo mee te hebben. De ene revolutie na de andere; een coup was nog niet afgerond of de volgende stond alweer voor de deur. Oost-Europa: alser op de wereld een gebied was dat nadere bestudering behoefde dan was het toch wel dit gebied. Aan de rand van onze eigen maatschappij bovendien, zodat een rooskleurige toekomst voor het vak Oost-Europa-kunde aan de universiteit van Groningen gewaarborgd leek. Maar het pakte anders uit. Minister Ritzen heeft deze nog maar twee jaar bestaande 'kort-wetenschappelijke opleiding' onlangs alweer de nek omgedraaid. Zijn argument: twee jaar (de duur van de opleiding) is te kort om gedegen Russisch te leren. Verder ontbreekt het aan gedegen onderzoek en wijst ook de hoge studie-uitval op een "stroef verlopende aangelegenheid". Het Groningse College van Bestuur heeft de argumenten afgedaan als 'ondeugdelijk' en Ritzen geadviseerd over vijf jaar nog maar eens te komen kijken.

(UK)

Kopieën

Kopieën maken mag niet meer zonder vergoeding voor de uitgever. Studenten moeten daarom tegenwoordig een paar gulden extra betalen voor de 'readers' en syllabi die ze op de universiteit aanschaffen. Maar een student zou geen student zijn als hij niet weer iets zou vinden op die plotselinge kostenpost. In plaats van allemaal een syllabus te kopen, doet nu slechts een van de studenten dat, terwijl de rest het dan weer kopieert. Alle auteursrechten zijn weer omzijd, en dit keer zit niet alleen de uitgever maar ook de universiteit met de strop. Want in de kasten van de secretariaten blijven stapels goedgekeurde maar onverkochte syllabi achter. Met name de Groningse vakgroep geschiedenis lijdt onder dit grapje. Op dit moment ligt voor zo'n vierduizend gulden aan onverkochte readers in de kast. Overwogen wordt om volgend jaar maar dezelfde readers voor te schrijven.

(U-Krant)

(Illustratie Geert Setola)

Marcel Hilwig, twee jaar geleden afgestudeerd als arts, verzorgt van nu af aan om de twee weken onze berichtgeving vanuit Trinidad. Omdat het rond Kerst de tijd is van de dubbelnummers, beginnen we met een dubbele aflevering.

Negen maanden wonen Noor en ik nu al in Trinidad, maar voor mijn gevoel zijn we hier pas negen weken geleden aangekomen. Tijd glipt als zeep door mijn banden. Gebeurtenissen stapelen zich op en er is nauwelijks tijd om alles tot je te laten doordringen. Terwijl hier in Trinidad tijd beleemaal niet zo belangrijk is. Niemand haast zich, iedereen laat zich leiden door het hier en nu. Als iemand zegt: „I'm coming just now“, bedoelt hij of zij dat hij waarschijnlijk wel op komt dagen, misschien over vijf minuten, misschien overmorgen.

Afspraken maken is hier erg vermoeiend. Een Brits onderzoeker dacht aan een verblijf van veertien dagen genoeg te hebben om een stel inheemse genezers te interviewen. De arme man reisde van hot naar haar, was vaak uren onderweg naar afgelegen dorpjes om de zo moeizaam gemaakte afspraak na te komen. Ik geloof dat uiteindelijk één interview heeft kunnen houden.

Wat een land; wat een eiland moet ik eigenlijk zeggen. Dat weet namelijk niet iedereen, heb ik gemerkt. Zo vroeg de juffrouw van de NBBS bij wie ik mijn vliegticket wilde bestellen: „Trinidad, ah ja, hoe wilt u daarheen, meneer, per trein of liever per vliegtuig?“

Trinidad is dus een eiland in de Caribische Zee, vlak voor de kust van Venezuela. Het is het land van de calypso, de steelbands en de 'Rum and

Cocááá Cola' (Andrew Sisters), van limen en winen (dat leg ik straks uit), van V.S. Naipaul en natuurlijk van Carnaval.

Normaliter heerst er op dit eiland een lome take-your-time atmosfeer, waarbij het leven zich op straat afspeelt, rond kranten verkopende Oom Tom negers, Rasta's die met enorme koksmuithoge leren petten stoned staan mee te wiegen op de muziek van Bob Marley, kleine Indische handelaartjes achter hoopjes mango's, trossen kindertjes. Het lijkt nooit op te houden. Er zijn tal van plaatsen waar de kraampjes altijd open zijn, waar altijd muziek is en mensen rondhangen, waar maiskolven worden geroosterd en Carib bier wordt gedronken. Tegenover de poort van het ziekenhuis waar ik werk, is ook zo'n kraampje, beschilderd met Rastagraffiti en behangen met bananen. Naast het krotje heeft de eigenaar heel slim een bankje getimmerd en dat is dag en nacht het ontmoetingspunt voor dreadlocks, zwervers en patiënten die stiekem een jointje komen bietsen. Ze kennen nu onderhand wel die witte dokter uit Holland en aangezien Trinidezen er genoeg in scheppen ongevraagd commentaar te leveren op alles wat langs komt, word ik zowat iedere ochtend verwelkomd met variaties op "Hey white man, how ya doin'?", "Mmm, like your pants boy", of "Doc, you're late". Geen slecht begin voor een dag in het ziekenhuis.

Het is winter en 32oC. Gisteren was het Sinterklaas en ik zag talloze Nederlandse gezinnen roeren in de bisschopswijn, snijden in de amandelbanketstaaf en zwoegen op de laatste regels van hun gedicht, terwijl wij een toegestuurde chocoladeletter moeten zien goed te houden in de koelkast.

De sfeer is er niet, Sinterklaas hoort bij gure wind, waaiend door kale bomen. Buiten is het dan koud en dus scharen we ons binnen om de haard en laten verwachtingsvol onze pakjes open maken, ergeren ons aan de foute intonatie van andermans oplezen en aan de slappe respons op onze surprise.

Hier gaat het niet. Ik weet niet hoe je speculaas moet maken, Zwarte Piet spelen in een land vol negers is gênant en er is niet eens een CV-radiator om een schoen bij neer te zetten.

Nee, Sinterklaas krijgen we niet van de grond, Kerstmis is al moeilijk genoeg. De meeste Trinidezen hebben een grote plastic boom in huis, volgehangen met de meest waanzinnige versierselen. Als het maar felle kleurtjes heeft, als het maar blinkt en flakkert, je hangt 't erin. Ik wil geen plastic boom vol met nog meer plastic, ik wil een echte boom met ballen en kaarsjes, de geur van dennenaalden. Maar ja, dat is moeilijk op een eiland met overwegend kokospalmen, junglevegetatie en suikerriet.

Een Kerstdiner zit er ook niet in dit jaar.

Trinidezen dineren niet, zitten niet uren aan tafel met de familie om dan na het toetje nog een lekkere boom op te zetten. Trinidezen eten van de straat, op weg naar hun favoriete liming-spot,

Creoolse en Indiase snacks, verkocht in kistjes of koelboxen met illustere namen als "Brenda's Tasty Pastelles", "Ali's Hot Doubles" en "Desert Storm Quality Nuts". Vooral in het weekend, 's avonds laat, vormen zich rondom deze verkopers gezellige groepjes, waarbij het eenvoudige op een servetje smijten van hete roti tot een ware artiesten-act verheven wordt.

Dat rondhangen, op de hoek van een kruispunt, bij een bank in het park of op welke andere plek dan ook waar "it happen" heet Limen.

Op donderdagavond wordt er alvast rondgebeld met de vraag waar het komend weekend de beste Lime is. Dat kan een party zijn, maar ook een café, of een hoek van de straat. De plaats is eigenlijk niet zo belangrijk, wel wie er zijn.

Afspraken worden gemaakt wie wie ophaalt. Wij hebben inmiddels geleerd dat als men zegt ons om negen uur te komen afhalen, we rustig om een uur of tien nog onder de douche kunnen kruipen, waarschijnlijk dat men dan om een uur of elf aan de deur staat. Want van dat bele ritueel van afhalen wordt natuurlijk ook een lime gemaakt. Gezellig bij iedereen thuis nog even een Carib drinken, een beetje TV kijken en in de kleerkast neuzen of er niet een leuker bloesje hangt dat je aan kunt naar de disco.

Afijn, uiteindelijk arriveert men dan wel ver na middernacht ter plaatse. Hetgeen overigens geen enkel probleem geeft, wat als Trinidezen eenmaal gaan feesten, houden ze toch niet op voor het licht wordt. Wanneer die heupen eenmaal gaan bewegen..... Maar daarover een volgende keer.

Marcel Hilwig

Lustrumcongres klaagt over gebrek aan ruimte voor kwaliteitspolitiek

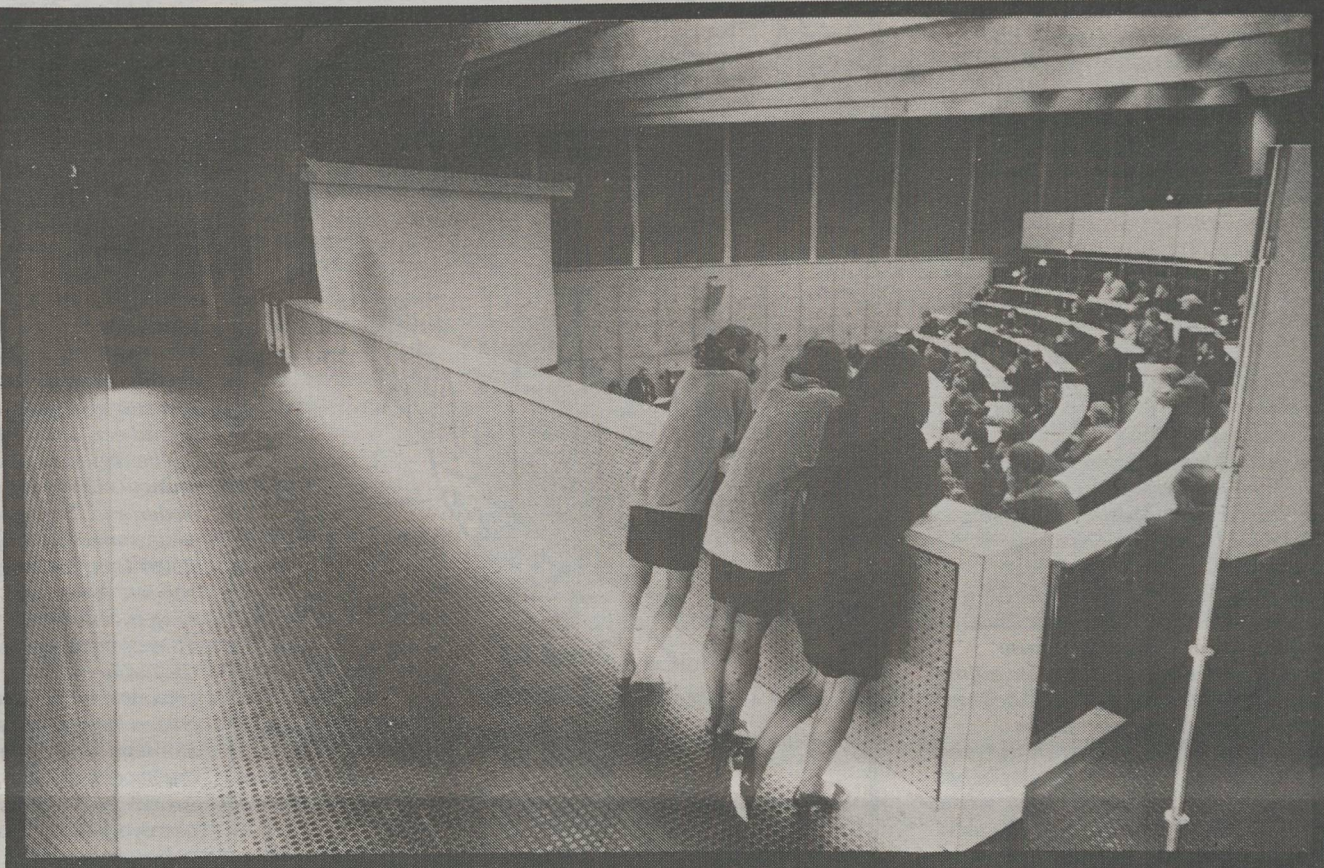
Universiteiten lijden aan eenvormigheid

"De universiteit moet de warme overheidsdeken afschudden en terugkeren naar wat zij in feite is: een allegaartje. Daar is ze het beste in." Hoe provocerend het ook klonk, de bijdrage van de collegevoorzitter van de Universiteit van Amsterdam, Gevers, aan het lustrumcongres van de Rijksuniversiteit Limburg wekte minder beroering dan wellicht zijn bedoeling was. Want 'allegaartje' staat voor diversiteit en differentiatie, en daarvoor waren ook de andere sprekers wel te porren.

'Universiteit op niveau' luidde de titel van het congres waarmee het derde lustrum van de universiteit vrijdag werd afgesloten. Dat bleek ruimte te geven voor uitgesponnen jammerklachten over de toestand waarin de huidige universiteiten verkeren. Vooral de psycholoog in ruste prof. S. Wiegiersma, die een lange staat van dienst heeft in het adviserende circuit rond het hoger onderwijs, tekende een treurig beeld van instellingen die niet weten wat ze willen, waar de wetenschappers hun taak als een spelletje opvatten zonder oog voor de kosten, waar verstarring heerst en men aan struisvogelpolitiek doet. Maar waar Wiegiersma de zwarte piet vooral bij de universiteiten zelf legt, wees de decaan van de faculteit der gezondheidswetenschappen prof. L. Boon in zijn openings toespraak (als talking head op video, Boon had zichzelf dubbel geboekt) de overheid als voornaamste boosdoener aan. Die heeft niet adequaat weten te reageren op de enorme groei van het hoger onderwijs die in de jaren zestig is ingezet. Daarmee doelde Boon niet op de teruglopende middelen. De "dramatiek" daarvan wordt nogal eens te "dik aangezet", gelooft hij, want het Nederlandse hoger onderwijs behoort nog tot het duurste in Europa. Het probleem ligt veeleer in de uniforme en uniformerende wijze waarop de overheid ook inhoudelijk het hoger onderwijs heeft willen sturen met gedetailleerde regelgeving. Waar de HOAK-nota van 1985 enig terugtreden aankondigde is de praktijk weerbarstig gebleken. De beloofde programmeringsvrijheid is er nog steeds niet, nog minder is er sprake van een consistent beleid van het departement. Conclusie van Boon: de overheid slaagt er niet in "serieuze beleidsruimte af te staan aan de afzonderlijke instellingen". Pogingen aan die kant zelf om zich te wijden aan profilering en differentiatie gingen eveneens de mist in. Het enige resultaat was dat iedereen zich in dezelfde richting profileerde, zodat overal dezelfde nieuwe opleidingen zijn ontstaan.

Eenheidsworst

Ook op het gebied van de internationalisering van het onderwijs - een van de wegen waarlangs de universiteiten hun onderlinge verscheidenheid moesten bevorderen - hebben de instellingen weinig gepresteerd, vindt Boon. In plaats van verscheidenheid ontstaat eenheidsworst: "Twee maanden Trier of drie maanden naar Bologna, dat haalt allemaal weinig uit". Wie werkelijk wil internationaliseren zal het Nederlands als onderwijstaal moeten vergeten en in een vreemde taal programma's moeten verzorgen, die werkelijk voor internationale functies opleiden: "Geef de schaarse middelen dan onderdaad aan een paar projecten op dat terrein, zodat die echt van de grond kunnen komen en smeer het geld niet uit over alle instellingen." Boon kreeg bijval van zijn Rotterdamse confrère prof. J. Berting, die eveneens pleitte voor kwaliteitscriteria bij internationale samenwerking. Vooral de gedrags- en maatschappijwetenschappen worden onderbedeeld, vond hij. Nuffic-vertegenwoordiger J. Hagen bood namens de geldschieter van Erasmus, Comett, Lingua en Tempus, de EEG dus, zijn excuses aan voor de eenheidsworst die de verdeling van de beurzen met zich had

Universiteiten kunnen beter op eigen benen staan, vonden de meeste bezoekers van het lustrumcongres (foto Nélis Tutkey)

meegebracht: "Het uitgangspunt van de uitwisseling is altijd geweest het Europa van de burger te bevorderen. Het verbeteren van de kwaliteit van de opleiding was van ondergeschikt belang." Overigens rekende Hagen voor dat de marginale betekenis van de Nederlandse taal een kleinere handicap vormt voor buitenlanders dan Boon wilde doen geloven: tegenover elke honderd Nederlandse studenten die in het buitenland willen gaan studeren staan 85 buitenlanders die in Nederland willen komen studeren.

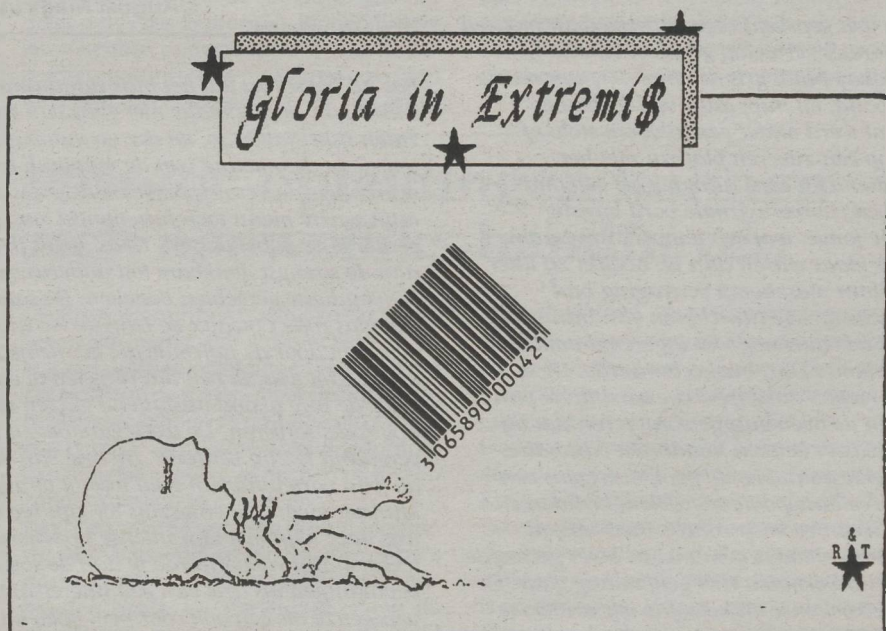
Naïef

Ligt de remedie in eigen sturing van het collectief van de universiteiten, de VSNU? Dat is niet erg gelukt, vond Boon, men werkt elkaar tegen waar men kan. Het bestel overlaten aan de vrije krachten van de markt is evenmin een oplossing. In Nederland is dat "historisch en sociologisch naïef", gelooft Boon. Wat dan wel? Er moet meer rekening worden gehouden met het heterogene karakter van de universiteit. Sturing en organisatie moeten aangepast worden aan de taken, niet andersom. Waar de overheid "variëteit preekte maar eenvormigheid oogstte" is het tijd voor een gedifferentieerde aanpak. Hoger onderwijs voor velen mag efficiënt en grootschalig worden opgezet, bij het onderzoek geldt het omgekeerde. En ook daar is er weer verschil tussen zo iets als apparatuur-intensieve bètaresearch en een terrein als de middeleeuwse wijsbegeerte. Met die invalshoek bleek Boon de juiste toon getroffen te hebben. Ook Gevers pleitte sterk voor een overheid die zich zoveel mogelijk afzijdig houdt, die de universiteit als "archipel" intact laat. Waar differentiatie het nieuwe toverwoord zou moeten zijn heeft het binaire hoger onderwijsbestel zijn langste tijd gehad, vonden zowel Boon in zijn openingsrede als Wiegiersma in zijn conclusies

aan het eind van de dag. De scheiding tussen HBO en WO is een "atavisme", vond Wiegiersma; "obsoleet", meende Boon. Datzelfde geldt voor de verstrengeling van onderwijs en onderzoek. Die is lang niet altijd nodig en ook eigenlijk niet meer mogelijk. Zowel onderwijs als onderzoek zullen ervan profiteren als er iets meer functionele scheiding zal ontstaan, zonder dat overigens het onderzoek volledig uit de universiteit verbannen zou moeten worden. Wiegiersma eindigde streng: om ervoor te zorgen dat er efficiënter met de schaarse middelen wordt omgesprongen moet het wetenschappelijk personeel net zoals elders in de dienstverlenende sector aan 'tijdschrijven' gaan doen.

Daarmee leek hij zich mijlenver te verwijderen van de aanpak van Gevers, die toch wat meer het vrijheid-blijheidgevoel vertegenwoordigde. Hoe aantrekkelijk dat vooruitzicht ook werd afgeschilderd, veel organisatorische invulling kreeg het concept van het 'allegaartje' niet. Dat leverde Gevers een steek onder water op van een van de andere sprekers, de onlangs naar DSM vertrokken bedrijfseconoom prof. H. Schreuder: „Als ik collegevoorzitter van de UvA zou zijn, zou ik de universiteit ook een allegaartje noemen, maar daarmee heb je de zaak nog niet bestuurd”.

Wammes Bos/Jacques Herraets

Krokodilletranen

Studiereis naar Straatsburg. Na vier uur in de auto ging ik de benen strekken, en ondertussen zocht ik naar een goedkope eettent. Ik lette niet op waar ik heen liep. Toen ik stilbleef om mij te oriënteren, bleek ik voor de ingang van le Crocodile te staan. Nu moet u weten (a) dat Frankrijk het enige culinair serieus te nemen land ter wereld is, althans volgens de Fransen zelf, (b) dat de Elzas het culinaire paradijs van Frankrijk is, (c) dat Straatsburg de hoofdstad van de Elzas is, en (d) dat le Crocodile het beste restaurant van Straatsburg is - dixit Michelin met drie sterren. Ik bevond mij dus voor het beste restaurant ter wereld. Een vingerwijzing Gods, en wie ben ik om die te negeren? Ik zette dus het idee van een goedkope avond uit mijn hoofd, en trad binnen. Ik werd ontvangen door de in een grijze tailed gestoken maitresse d'hôtel, de vrouw van de eigenaar. Tot mijn verbazing was er plaats, weliswaar niet in een van de beide mooi aangeklede hoofdvertrekken, maar toch: plaats. De garderobe-ober nam mijn jas, hoed en wandelstok in ontvangst (die jas kreeg ik bij het vertrek spontaan terug; om de andere attributen moest ik vragen). Het voorgeborchte waar ik mocht zitten, naast de ingang, bood trouwens wel een mooi overzicht over het hele établissement, en reisde ik niet om te leren? Een vertegenwoordiger van het allerlaagste échelon van de bediening, een verlegen, onverstaaenbaar mompelende jongeman, kwam de bestelling voor het apéritif opnemen. In plaats van de lokale fantasieloze variant op de internationale kirstandaard, Crémant d'Alsace met frambozenlikeur, bestelde ik een glas wijn. Zo maakte ik kennis met de hoogste staffunctionaris, de sommelier, die mij een heerlijke Muscat d'Alsace aanbeval. Onmiddellijk werd de eerste amuse opgediend, een plakje terrine van paling met gerookte zalm in dille-roomsaus. Heerlijk, maar ik had er nog niet de helft van op of de tweede, warme, amuse verscheen, scampi in bladerdeeg met kreeftesaus. Ook heel goed, maar in dat tempo geserveerd zijn bekbezighoudertjes wel heel erg tot verplichte nummers verworpen.

Inmiddels was de maitresse al tweemaal komen informeren of ik mijn keuze had gemaakt. Zij toonde tekenen van ongeduld en zelfs lichte irritatie toen dat nog niet het geval bleek te zijn. Uiteindelijk koos ik uit de beperkte en klassieke kaart twee met rode letters als zodanig aangegeven lokale specialiteiten: een plak ganzelever (180 franc), en gevulde varkenspoot (160). De maître verscheen aan mijn tafel om te zeggen dat als ik een warm dessert wenste, ik dat meteen moest bestellen. De keuken kon later niet meer leveren. In een Frans toprestaurant wordt duidelijk een grote mate van aanpassing van de klant verlangd. Ik bestelde de wijnover weer, want ik verdwaalde tussen de Elzaswijnen op de kaart. Bij de ganzelever werd het een glas zoete Gewürztraminer, bij de poot een half flesje Tokay-pinot gris (140 francs). Het voorgerecht verscheen snel ter tafel, samen met warme toast van brioche. De foie gras was perfect, en de wijn paste er uitstekend bij. Dat mocht ook wel, want ik vond dat glas later op de rekening terug voor 80 franc, een dikke vijftienvintig gulden. Die ganzelever vult trouwens als een gek, maar dat zal die gans ook wel gedacht hebben. Mijn boekje stond onder permanente surveillance van het lokale oberhoofd, de baas van de jonge mompelaar en op zijn beurt weer aan de maître verantwoording schuldig. De bediening was niet opdringerig, maar ik ben geloof ik toch meer op benign neglect gesteld.

Leverbord af, de pinot gris geproefd (een superbe wijn met een complexe smaak) die onder eerbiedig gepevel van de middenkaderober ("Tokay-pinot gris de chez ...", een mooie voorstelling) werd getoond, en hup, daar verscheen het hoofdgerecht reeds. Dat werd onder een zilveren stolp of cloche op een schaal op een zilveren plateau met het garnituur apart opgediend en eerst aan de gast getoond voordat de ober het goed voorverwarmde bord kunstig opmaakte. Maar tjonge jonge, wat een tempo! Mijn burenen waren zelfs nog eerder klaar waren dan ik, hoewel zij later waren gearriveerd en hun tijdschema vertraging had ondervonden door het stuntelige trancheren van hun eend. En in mijn geval werd de vaart nog wat afgeremd omdat ik over de bijgeleverde pommes Darphin reclameerde. Deze ronde platte koek van reepjes aardappel die eerst in de pan is gebakken en daarna in de oven gaargeworden (en dat bij een varkenspoot, de Elzasser keuken houdt niet van halve maatregelen!), was veel te zout. Met de poot, overigens een worstvel gevuld met de eetbare pootonderdelen, kruiden en reepjes zwarte truffel in een roomsaus, was niets mis, al waren de twee halve raapjes die samen met in boter gestoofde groene kool het garnituur vormden niet gelijkmatig gaar. De ober nam de aardappelkoek mee en beloofde iets anders te zullen brengen. Inmiddels was de maitresse, die gezellig aan een andere tafel met gasten zat te converseren en wijn te

(Illustratie Geert Setola)

drinken, komen aansnellen om mij luid fluisterend te vragen of de aardappelen té zout?? waren. Geen paniek, maar het was duidelijk dat men weinig kritiek gewend was en zich een oordeel trachtte te vormen over de gast die de vermetelheid had die te durven leveren. Ook van haar kreeg ik de plechtige belofte dat er iets anders aankwam. En inderdaad, heel snel kwam er iets anders: twee aardappelkoeken. Nog zouter dan de eerste. Ik vroeg de ober - overigens in mijn stralendste humeur, want wanneer krijg je nou de gelegenheid om in een toprestaurant te eten en bovendien te onderzoeken hoe daar op klachten wordt gereageerd? - of de chef een loopje met mij wilde nemen. Dat werd doorgegeven, zoals ik later zou merken.

A Point

©August Magirus

Pas na het sorbet dat het huis standaard aanbood, grapefruit, lekker van smaak maar niet goed van consistentie want er zaten ijskristallen in, en dat zo automatisch geserveerd, ongeacht de omvang van de maaltijd, een barokke, overbodige en verwerpelijke modegril is, zij het dat het met mijn zware menu toch functioneel was, pas toen en niet eerder koos ik het dessert. Kaas, want ik wilde die Crocodile aan de strengst denkbare test onderwerpen: alleen de eenvoudigste gerechten bestellen. De sommelier raadde mij een glas rode Côteaux de Languedoc uit 1985 aan. Die werd gebracht door de juffrouw die kennelijk als ondersommeliere werkzaam was. Ik ben dat vergeten te vragen, maar ik zag haar de hele avond uitsluitend glazen wijn, en dan alleen nog rode, serveren. De werkzaamheden lijken hier zeer vergaand te zijn verdeeld. Bij drie van de vier kazen smaakte de wijn variërend van gaat wel tot wrang. Alleen bij de Munster kwam hij enigszins tot zijn recht. Maar zonder kaas was deze wijn met zijn intense kersensmaak verreweg het lekkerst. Dat rapporteerde ik aan de sommelier, die mijn bevindingen als deel van een interessant probleem en de wijnkeuze als een ook voor hem boeiend experiment en niet als een verkeerd advies opvatte. Men begon mij au sérieux te nemen - op mijn kosten.

Koffie. Eindelijk ontspanning. Het tempo daalde en de gast werd met rust gelaten. De koffie behoorde tot de werelderedivisie. Er kwam een ruim assortiment friandises bij, chocoladetruffels, timbaaltjes met vers fruit, en, het allerlekkerst, fruitgums van bosbessen. Eveneens wereldklasse! Ik had geen spijt dat ik geen dessert besteld had maar mijn trek voor de friandises had bewaard. Ik dronk er een eau-de-vie de mirabelle ("de chez Bertrand") uit de vriezer bij. Heel goed; Elzassers zijn onovertroffen grootmeesters in het stoken van blanke alcoholen.

Bij de tweede kop (men kan onbeperkt laten inschenken) kwam de chef, Emile Jung, een jonge vijftiger, uit de keuken om zijn ronde door de zaak te maken. Zijn eerste stop gold mijn tafel: bent u degene die over de aardappels geklaagd heeft? Ja, dat die tweede portie te zout was, was niet te vermijden: kennelijk was de massa niet goed genoeg gemengd, en ça se fait en série. Dat wist ik uit mijn ervaring in de restaurantkeuken ook wel. Maar dan geef je toch iets anders? Bij tegenslag hoeven combinaties, hoe klassiek ook, niet star gehandhaafd te blijven.

Ik had een aangenaam gesprek met de chef. Hij vroeg mij de quelle région ik was, zoals bij dat standaard aan iedere gast vraagt (merkte ik). Hij bleek aardig thuis te zijn in culinair Nederland. Hij kent Ria van Eindhoven, in wier tv-programma hij is opgetreden, Cas Spijkers, de Keizershof in Rotterdam, waar hij een paar weken gastkok is geweest, en ook Joie et Repos in Voorburg was hem niet onbekend. Emile Jung is een aardige en bescheiden man. Misschien heb ik met mijn opmerkingen over de bediening de indruk gewekt dat le Crocodile een stijve tent is, maar dat is dan ten onrechte. Het personeel is uiterst correct, maar de sfeer ontspannen. De gasten komen in de eerste plaats om te eten, niet om gezien te worden, en dragen dan ook de kleren waarin zij zich thuisvoelen, of dat nu een trui is of een pak. Er waren die avond geen opgeprikte snobs, en dat leek mij te passen bij de persoonlijke stijl van Jung. Hij mag dan een wereldberoemd kok zijn, hij is zijn eenvoudige afkomst uit een klein dorpje in de buurt niet vergeten, en hij blijft op de kleintjes letten. Hij vertelde enigszins zorgelijk maar ook trots dat het aantal friandises bij de koffie in de loop der jaren was toegenomen en nu zestien bedroeg. "C'est pas mal!" Een understatement, want de koffie stond voor 18 franc op de rekening. Zes gulden! Dat is wat je in een Nederlandse stationsrestaurant voor een kop turfwater met een homp ranzige margarine-appeltaart betaalt.

De hele rekening bedroeg 753 franc, dus zo'n tweehonderdvijftig gulden, en dan had ik nog heel kalm aan gedaan. Dat is veel geld voor een avondje uit in je eentje. Voor het dubbele zit je een week op Majorca. De entertainment value is hoog, dat wel, en de kwaliteit van het gebodene eveneens, maar er valt wel het een en ander op aan te merken. De pianomuziek uit blik was te hard en opdringerig, en in de paar uur van mijn verblijf hoorde ik driemaal hetzelfde bandje. Waarom nou niet gewoon eens géén muziek? Buiten Italië, waar men eten serieuzer neemt dan waar ook te wereld en zich door geen enkele bijzaak laat storen, schijnt dat bijna nergens te kunnen. De fout met de aardappels werd uiteindelijk goedge maakt doordat ik het digestif van het huis kreeg aangeboden. Maar dit zou zo'n beetje het beste restaurant ter wereld moeten zijn, en als u mij vraagt of het zoveel beter is dan de lager geklassificeerde restaurants die ik ken, dan zeg ik volmondig: nee. Ik heb voor hetzelfde bedrag twee jaar geleden bij Du Cerf (twee Michelinsterren) in Marlenheim bij Straatsburg met het meest uitgebreide menu dégustation van de kaart geluncht (een stuk of acht gangen inclusief kreeft, reerug, en anderhalve fles wijn), en dat was net zo goed wat ambiance en bediening betreft en wel perfect, en het tempo was ontspannender. En in het Voorburgse Vreugd en Rust met zijn ene ster is de ambiance spectaculairder, de kwaliteit van voedsel en bediening minstens even hoog, de kaart is avontuurlijker, er vallen geen steken, en de prijzen liggen een stuk lager. Maak je geen zorgen, Henk, het feit dat jij geen drie sterren krijgt ligt alleen aan de knellende banden van Michelines chauvinisme. Dat zij jou er maar één geven blameert Michelin, en heeft niets met een gebrek aan kwaliteit van jouw bedrijf te maken. En troost je: hoe meer sterren, des te groter de stress, en dat geeft maar fouten. Ik heb aan een Fransman die zichzelf als een kenner van de fijne keuken beschouwt (maar welke Fransman doet dat niet?) onlangs een weddenschap voorgesteld: hij zou bij Vreugd en Rust gaan eten, en als hij één restaurant waar ook ter wereld kon noemen dat beduidend beter was, dan zou ik zijn rekening betalen. Hij ging er niet op in, maar mijn bezoek aan de Straatsburgse krokodil heeft mij ervan overtuigd dat ik die weddenschap had gewonnen.

'Jurist moet tenminste bij databank kunnen'

Studenten kunnen pc te weinig voor studie benutten

Studenten plukken nog te weinig de vruchten van de universitaire computerisering, waaraan in de jaren tachtig enkele miljarden gependend zijn. Op elke 25 studenten is er gemiddeld maar één PC; in de alfa- en gamma-richtingen is de verhouding nog slechter. Ook de mogelijkheden van computerondersteund onderwijs worden nog nauwelijks benut. De universiteiten lopen hiermee duidelijk achter op het HBO.

Dat blijkt uit "IT in perspectief", een trendrapport van de wetenschappelijk-technische raad van SURF, het samenwerkingsverband voor informatietechnologie (IT) in het hoger onderwijs. Op de keper beschouwd heeft de zes jaar geleden met extra overheidsgeleid ingezette informatica-inhaalrace van het hoger onderwijs wel succes gehad. De gemiddelde Nederlandse universiteit ligt qua benutting van IT slechts één of twee jaar achter op Amerikaanse top-universiteiten. Studenten hebben er echter nog te weinig van geprofiiteerd.

Eén pc per 10 studenten nodig

"Laat elke student een halve dag per week over een workstation beschikken. Dat lijkt ons niet overdreven", legt secretaris dr. A.D. van Ingen Schenau van de SURF-adviesraad uit. "Daarvoor heb je één PC per tien studenten nodig." Maar op dit moment tellen de universiteiten nog 25 studenten per PC, terwijl het personeel al op bijna elke werkplek een computer heeft. Opvallend is het verschil met het HBO. Daar doet het personeel het met twee keer zo weinig computers, terwijl de studenten er - met een PC op elke 20 - juist iets beter aan toe zijn. De onderzoekstaak van het WO-personeel verklaart dit verschil slechts ten dele. Ook de universitaire bureaucratie heeft een dikke vinger in de automatiseringspasp. Van de 2550 gulden per student die het WO jaarlijks aan computers uitgeeft, gaat meer dan de helft al op aan rekencentra, bibliotheken en bestuurlijke informatie.

Het onderwijs komt er in het universitaire computerbeleid tot nu toe bekaaid af, constateert het SURF-rapport. In beleidsplannen wordt er bijna niets over gezegd. Met enige ironie stelt de adviesraad dat ze

"betwijfelt of onderwijsvernieuwing zo vanzelfsprekend plaatsvindt dat er geen reden is om er melding van te maken". De onderwijsvernieuwing hapert zelfs al bij het alleen maar 'volgen' van de ontwikkelingen in de beroepspraktijk. Zo maken juristen en economen tijdens hun studie nauwelijks kennis met de elektronische databanken en kennissystemen waarmee ze later toch moeten kunnen werken. En ook bij andere studierichtingen krijgen studenten de eerste jaren nauwelijks te maken met computertoepassingen. Het HBO is op zulke punten een stap verder.

Courseware

Apart punt is de ontwikkeling van 'courseware' - het gebruik van de computer voor nieuwe onderwijsvormen. De voorde- ringen hierin noemt het SURF-rapport tot nu toe 'teleurstellend'. Dat lijkt deels te komen doordat er teveel gedacht is in termen van efficiency-verhoging of: vervanging van docenten door computers. De kwaliteitsverhogende mogelijkheden van multimediale practica en simulaties zijn daardoor vrijwel onbenut gebleven. Voorstel is om juist dit soort speciale toepassingen van onderwijsvernieuwing de komende tijd te stimuleren. Bij een studiebezoek aan de VS hebben de rapportenschrijvers hiervan overtuigende voorbeelden gezien. Op een medische faculteit zagen de excursiegangers de bespreking van een euthanasiecase, waar een groep studenten via interactieve video vragen kon stellen aan een reeks op de band opgenomen deskundigen - zodat er niet nog eens een patiënt lastig gevallen hoefde te worden.

HOP/Frank Steenkamp

Dringen rond de computer: volgens SURF moeten er genoeg pc's komen om iedere student een halve dag per week over een workstation te laten beschikken (foto Franco Gori)

Rekencentra en bibliotheken dreigen musea te worden

Niet het grote rekenwerk of investering in nieuwe technologie, maar een goed 'kennisbeheer' wordt volgens SURF de automatiserings-uitdaging voor de universiteiten. Bijna alles wat vroeger in centrale computers, bibliotheken en administraties gebeurde, wordt op afzienbare termijn mogelijk vanaf de werkplek. Dat zal nog grote aanpassingen vergen van zowel rekencentra als bibliotheken.

Dat de rol van de rekencentra verandert, is al enige tijd duidelijk. Door de opkomst van 'minisupers' en betaalbare gespecialiseerde computers gebeurt de meeste rekenarij en gegevensverwerking nu decentraal. Volgens SURF gaan de centrale computers bijna geheel plaatsmaken voor netwerken van onderling verbonden apparaten binnen de faculteiten. Het klassieke 'mainframe' kan alleen nog even van nut zijn voor zaken als de financiële administratie. Maar als de rekencentra zich niet snel omvormen tot flexibele dienstverleners en netwerkbeheerders, dreigen ze volledig te verdwijnen.

Hetzelfde verhaal gaat ook op voor de bibliotheken. Ze hebben hun catalogus en administratie wel in de computer gestopt, maar dat is pas kinderspel. Binnen luttele jaren hebben onderzoekers in veel vakgebieden geen interesse meer in de opslag en uitleening van boeken: ze willen de infor-

matie op de werkplek krijgen. Commerciële uitgeverij spelen daar - met de opbouw van databanken en toepassingen van CD-ROM - al ijverig op in. Het SURF-rapport zegt daarover, dat bibliotheken snel een antwoord moeten vinden op de vraag hoe zij in dit spel nog een nuttige bemiddelende rol kunnen spelen. Slagen ze daar niet in, dan worden ze "de boekenmusea van de 21e eeuw".

Intussen leidt de ontwikkeling van de technologie en de behoefte aan informatie-diensten steeds vaker tot integrale uitwisseling van data, tekst, beeld en geluid. Daarom ziet het SURF-rapport veel in samenwerking tussen rekencentrum, bibliotheek, audio-visueel centrum, archiefdienst en huisdrukkerij.

Een volgende stap is het elektronisch oorbladeren van complete artikelen. Maar volgens deskundigen is daar nog heel wat voor nodig. Het 'inloggen' moet eenvoudiger worden, en er zullen landelijke catalogi en adresseersystemen nodig zijn. En dan zal ook de groeiende filevorming op lokale en landelijke netwerken om extra capaciteitsuitbreiding vragen. Alleen al de laatste anderhalf jaar nam het verkeersgebruik op het landelijke SURFnet toe van 3 naar 45 giga-bytes per maand. En die groei zal wel niet direct stoppen. (HOP/FS)

Eindhovens college wil toch onafhankelijkheid van Cursor

Cursor, het universiteitsblad van de TU Eindhoven, wordt geen 'His Master's Voice'. Die verzekering heeft TU-bestuurder dr. H. ter Heege maandag gegeven. Een groep boze studenten heeft daarna de bezetting van de redactie beëindigd.

In de universiteitsraad legde collegevoorzitter Ter Heege maandagavond uit, dat een uit de hand gelopen conflict bij Cursor het bestuur tot ingrijpen dwong. Anders was de verschijning van het blad in gevaar gekomen. Een groot deel van de redactie vertrekt en een interim-manager moet het blad opnieuw op poten zetten. Maar: aan de onafhankelijkheid van het blad wordt volgens Ter Heege niet getornd.

Om die onafhankelijkheid had de Eindhovense Studentenvakbond maandag de Cursor-redactie bezet. In de universiteitsraad diende de progressieve studentenfractie die middag een voorstel in, om het woord "onafhankelijk" op te nemen in het redactiestatuut. Maar toen ter Heege stelde dat de huidige formulering "evenwichtig en objectief berichtgeven" niets anders betekende dan redactionele onafhankelijkheid, vond een meerderheid van de raad die motie niet meer nodig. Men nam genoeg met de toezegging dat het

college het blad niet tot 'His Master's Voice' wil maken. Ook de bezetting liep af. Eerder had het bestuur al het idee ingeslikt om een van zijn leden te benoemen in de redactieraad - het beleidsorgaan van Cursor. Dit botste met het redactiestatuut en zou de redactionele onafhankelijkheid wel degelijk beperkt hebben. "En elke schijn dat het bestuur dat wil, moet voorkomen worden", zo verzekert ook TUE-voorzitter dr. P. Van Dam.

De voorzitter van de redactieraad, oud-journalist C. Schuring, is nog niet gerust over die toekomst. "Er is veel moois gezegd over onafhankelijkheid, maar dat woord staat niet in het redactiestatuut." Wat de kritiek op de kwaliteit betreft verbaast het hem dat die nu pas komt. Ook wijst hij op de maandag door bestuursvoorzitter Ter Heege gedane uitspraak, 'dat het voor de TU niet de moeite waard is om drie ton te steken in een imago-campagne als negatieve berichtgeving in Cursor tegelijk voor vier ton schade aanricht.' Die uitspraak maakt Schuring toch wat argwanend. Volgens hem zal uiteindelijk veel afhangen van de aangetrokken interim-manager.

HOP/Frank Steenkamp

Postdoc-opleidingen kunnen zich nauwelijks handhaven

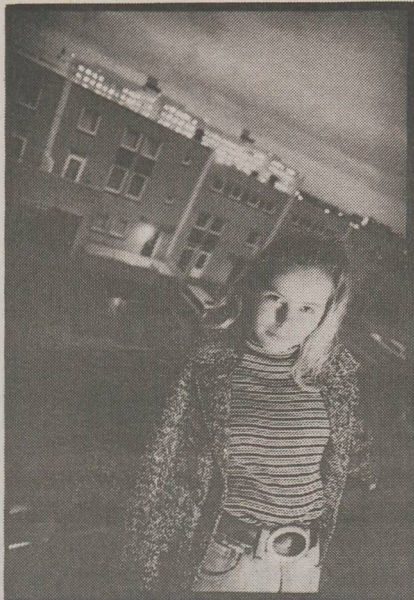
De postdoctorale beroepsopleidingen lukten het maar matig om kostendekkend te werken. Vijftien opleidingen laten weten dat zij daarin nusslagen, maar slechts negen hebben dat binnen de gestelde tijd van vijf jaar bereikt. De overige opleidingen kunnen nog niet zeggen, of het hen zal lukken zonder subsidie te overleven.

Dat blijkt uit een enquête die het ministerie van Onderwijs onder de universitaire postdoctorale beroepsopleidingen gehouden heeft. De startsubsidies van de overheid duren in principe maximaal vijf jaar. Groei is er wel geweest in het aantal beroepsopleidingen, en wel van 13 in 1986

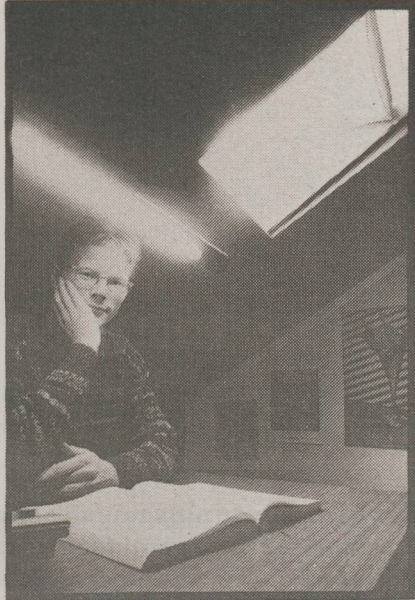
naar 46 in 1989. De Universiteit van Amsterdam organiseert de meeste (elf), gevolgd door Brabant (negen) en Delft (zes opleidingen). Het aantal deelnemers nam in die tijd toe van 240 naar 1821, maar dat is toch niet meer dan 13 promille van het aantal doctorandi. Die geringe deelname is mede het gevolg van het speciale karakter van de opleidingen. Het is in principe de bedoeling dat de afgestudeerde eerste enkele jaren in zijn beroep werkzaam is en daarna op kosten van de werkgever deze 'bijscholing' volgt; daarom is vaak praktijkervaring vereist, terwijl de kosten erg hoog zijn. (HOP/MvL)

Menuhin Lampe (19), tweedejaars geneeskunde, heeft f800,- per maand voor huur en levensonderhoud. "Ik probeer zo zuinig mogelijk te eten, maar ik wil wel iedere dag een stuk vlees. Daarom let ik op de reclame. Wanneer kip in de aanbieding is koop ik kip."

Petri van Hal (19), tweedejaars economie en eerstejaars cultuur- en wetenschapsstudies, heeft f845,- per maand voor de huur en levensonderhoud. "Ik ben niet arm of zo, maar mensen moeten niet denken dat je rijk bent als je een basisbeurs krijgt."

Marcel Hertog (22), vierdejaars economie, woont bij zijn ouders en heeft gemiddeld f680,- per maand. "Als ik te veel uitgeef aan boeken en kleren, zie ik dat meteen in mijn huishoudboekje. Dat betekent dat ik daarop de komende tijd ga bezuinigen. En zo doe ik het met alles."

Karin Huijgens (19), tweedejaars gezondheidswetenschappen, heeft gemiddeld f995,- per maand voor huur, levensonderhoud en collegegeld. "Ik heb de tijd van mijn leven. Als student kan ik zelf beslissen wat ik doe, wanneer en hoe. Die vrijheid weegt dik op tegen het weinige geld dat je maandelijks ontvangt."

Het slijk der aarde (slot)

Natuurlijk had niet iedereen het even breed. Maar in de jaren zeventig kocht menigeen in het eerste jaar van zijn studie een stereotoeren. Een aantal studenten schafte zelfs een auto aan. En zomers vertrok de aankomende tweedejaars voor het eerst van zijn leven naar zonnige oorden. Dat alles werd betaald van de studiebeurs. De student van 1991 heeft eigenlijk geen auto nodig. Op vertoon van de OV-studentenjaarkaart kan hij op de meest afgelegen plekken in Nederland komen. Misschien niet zo vlot als met de auto, maar hij komt er wel. Net als zijn geitewollen sokken dragende, langharige voorganger draait hij zijn favoriete muziek het liefst op een degelijke muziekinstallatie. En voor een reisje naar zonnige oorden haalt de huidige generatie studenten de neus zeker niet op.

De acht studenten van de Rijksuniversiteit Limburg die een maand lang voor Observant hun huishoudboekje bijhielden, betalen hun vakanties en audio-apparatuur niet van de studiebeurs. Daar is zij niet op berekend. Voor de "extraatjes" moet gewerkt worden, is hun eensluidend commentaar. De een verdient meer en regelmatigiger bij dan de ander. Menuhin Lampe schilderde bijvoorbeeld het Arubaanse huis van zijn tante afgelopen zomer voor f700,-, waardoor zijn spaarrekening weer wat beter op de extraatjes is ingesteld. Al zal hij moeten kiezen tussen een reisje naar Noorwegen en een cd-speler. Lucienne Willems verdient gemiddeld f100,- per maand als baby-sit en enquêtrice. Zij ge-

bruikt dit om de rode cijfers die zijn veroorzaakt door "extraatjes" weg te werken. De aankomend econoom, Marcel Hertog, zorgt als manusje van alles bij 'Brand Bierbrouwerij' en als tweede besteller bij de plaatselijke PTT dat hij op een gemiddelde van f325,- per maand komt. Hij spaart voor de "grote dingen van later". Volgens een onderzoek naar de financiële positie van studenten, uitgevoerd door het Leidse bureau Research voor Beleid in opdracht van de minister van onderwijs en wetenschappen, verdient tweedekunde van studierend Nederland bij de meesten van hen (76%) komen niet boven het maximaal toegestane bedrag van f213,34 per maand. Van de Limburgse studenten komen alleen Marcel Hertog (f325,-) en de gezondheidswetenschapster Eugenie Versteegen (f300,-) hier boven uit. Ze komen niet in de problemen door hun bijverdiensten. 'Groningen' gaat er namelijk vanuit dat het overschot aan eigen inkomsten van de ouderlijke bijdrage wordt afgetrokken. De andere zes verdienen gemiddeld tussen de f50,- en f200,- per maand bij.

Het maandelijks netto inkomen van de acht Maastrichtse studenten ligt onder het landelijk gemiddelde van f1169,-. Zij komen uit op f1022,-. De oorzaak van deze achterstand is niet geheel te achterhalen, maar het geringe bedrag waar Michael Orbán (f770,-) en Eugenie Versteegen (f870,-) van moeten rondkomen haalt het gemiddelde flink omlaag. Misschien is het lagere inkomen ook te verklaren door het relatief kleine bedrag dat de acht ontvangen aan rentedragende lening. Waar lan-

delijk gemiddeld f79,25 wordt geleend, komen de Maastrichtse acht uit op f30,75. Bovendien krijgt niemand van hen een aanvullende beurs.

Om toch te kunnen rondkomen moeten de Maastrichtse studenten het dus vooral hebben van de basisbeurs, hun baantjes en de ouderlijke bijdrage. En die wordt lang niet altijd volledig uitgekeerd. Vier studenten die een kamer in Maastricht huren, krijgen minder ouderlijke bijdrage dan waar ze recht op hebben volgens de Wet op de Studiefinanciering. Zij lopen bedragen tussen de f45,- en f483,42 mis. (Landelijk krijgt 51% van de uitwonende universitaire studenten minder van pa en ma dan de wet voorschrijft.) Soms kunnen ouders het bedrag dat maximaal kan oplopen niet betalen, anderen willen het niet op de rekening van hun kind storten. Bijvoorbeeld wanneer hun dochter langer studeert dan gepland, of wanneer zoonlief op latere leeftijd weer aan een studie begint. Niemand klaagt echter over de geringe bijdrage van de ouders. Men begrijpt dat de ouderlijke portemonnee niet onuitputtelijk is.

Genieten

Ondanks dat de acht studenten niet bepaald bulken van het geld staat slechts één van hen regelmatig in het rood. Lucienne Willems gaat echter niet gebukt onder haar rode cijfers, maar de anderen houden er niet van. Zij komen dan ook altijd rond van hun studietoelage, aangevuld met de inkomsten uit de bijbaantjes. Al lukt dat Michael Orbán soms pas na forse bezuini-

gingen op het uitgaan, boeken en kleren. Vier van hen storten zelfs iedere maand een bedrag op de spaarrekening. Marcel Hertog wil daarvan straks een fatsoenlijke uitzet kunnen aanschaffen, terwijl Menuhin Lampe en Eugenie Versteegen ervan houden om wat geld achter de hand te hebben.

Het grootse deel van de studietoelage gaat bij de kamerbewoners op aan de huur. Die varieert van f254,50 tot f425,- per maand. Opvallend is dat de ondervraagde Maastrichtse studenten erg weinig geld aan boeken uitgaven (totaal f224,30) in de maand dat zij het huishoudboekje bijhielden. Dit blijkt geen toevalstreffer. De meeste studieboeken worden gekopieerd of bestudeerd in het studielandschap. De boekenrekken zijn over het algemeen karig gevuld, want ook aan romans geeft men het geld niet uit. De acht willen niet doorgaan voor cultuurbarbaren die nooit een literair werk openslaan. Maar er zijn twijfels, want boeken worden net als kleren pas aangeschaft als er geld over is. Voor een ding hebben de studenten altijd geld. Ook al is de winterjas aan vervanging toe en heeft de tweezitsbank eigenlijk een nieuwe bekleding nodig, wanneer dit ten koste van de avondjes stappen moet gaan, draagt de student zijn jas nog wel een seizoen langer en wordt het nieuw stofje voor de tweezitter op de lange baan geschoven. Per maand wordt er tussen de f25,- en f200,- naar de Maastrichtse horeca gebracht. Want hoe de zaken er ook voorstaan, de meeste studenten willen genieten van hun leventje.

Riki Janssen

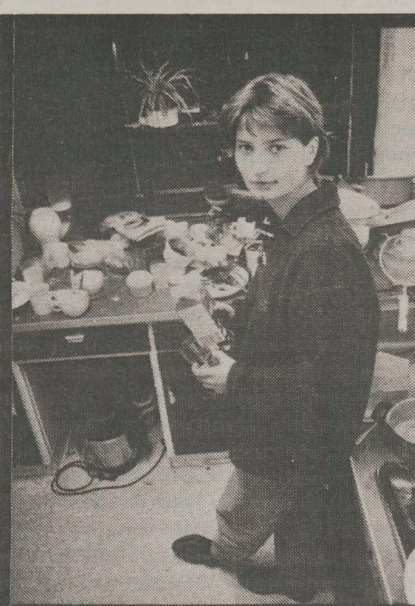
Eugenie Versteegen (25), zesdejaars gezondheidswetenschappen, heeft f870,- per maand voor huur en levensonderhoud. "Ik stort iedere maand ongeveer f90,- op mijn spaarrekening want ik wil wat achter de hand hebben."

Werend Berkens (22), vierdejaars rechten, heeft f1020,- per maand voor huur en levensonderhoud. "Ik heb eigenlijk wel een luxe leventje. Ik kom niks te kort, behalve dan een vriendin."

Michael Orbán (27), eerstejaars rechten, heeft f770,- per maand voor huur, levensonderhoud en het collegegeld. "Ik begrijp wel dat mijn vader zich niet meer financieel voor mij verantwoordelijk voelt, maar ik kan er niets mee."

Lucienne Willems (21), tweedejaars economie, heeft f970,- per maand voor huur en levensonderhoud: "Ik schaam me dat ik in het rood sta. Zeker als je bedenkt dat mijn ouders het collegegeld, de verzekering, de contributie van KOKO, de sportkaart en mijn studieboeken betalen."

"Dacht je hier een zielig weesje te treffen?"

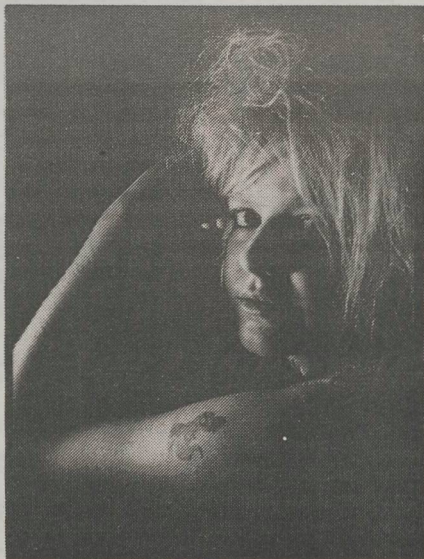
Kerstmis aan de Maas

Niet iedere student gaat 'gezellig' naar huis met de kerstdagen omdat ze daar thuis zoveel prijs op stellen. Je moet heel lang blijven zoeken, maar er zijn een paar studenten die de stad behoeden voor een studentenloos kerstfeest. We spoorden er drie op.

Zwalgje

Zwalgje, staat op één van de naambordjes. Aan de telefoon verstond ik Helga, dus dat zal ik dan wel verkeerd hebben genoteerd. Een huisgenoot weet echter te melden dat Zwalgje Helga is, wat natuurlijk heel logisch is. Helemaal achterin het studentenpand, dat eigendom is van Patrimonium b.v. (een bedrijf van Max Moszkowicz), bevindt zich haar kamer. Sinds eind 1987 woont ze hier, en vooral die eerste winter hebben ze met z'n allen erg gelachen. Een aantal van de toenmalige bewoners had onenigheid met de verhuurder, althans werd door de verhuurder "geen goed huisvader" bevonden, waarop de verwarming voor drie weken werd afgesloten. Dat lieten de studenten niet op zich zitten, en kochten en masse electriciteitskacheltjes. Helaas raakte het net daardoor overbelast waardoor de studenten ook zonder electriciteit zaten. De rechtszaak die hierop volgde eindigde in een voor beide partijen bevredigend resultaat: een groot aantal van de bewoners besloot te verhuizen en de verwarming deed het weer. Die weken hing er een heel bijzonder sfeertje in huis, heel gezellig: wij tegen hem.

Helga Gibbels (22) kan nog steeds om die koude kerstdagen lachen. Dit jaar viert de derdejaars-gezondheidswetenschapster de geboorte van Christus wederom in Maastricht. Nouja, niet bepaald. "Kerstmis, ach," vat ze vooraf samen. Gezeten op een vroegtijdig aan een auto ontrukte achterbank steekt ze van wal. "Op de lagere school was ik nog wel een beetje gelovig, regelmatig gingen we toen ook naar de kerk. Mijn broer had daar nooit zin in, hij treuzelde net zo lang in de badkamer tot dat mijn vader zei dat we wel zonder hem naar de kerk zouden gaan. Niet dat mijn vader met een bijbel door het huis loopt te zwaaien, hoor, maar met het gezin naar de kerk, dat vond hij wel gepast. In zijn vrije tijd gaat hij ook namens de parochie op ziekenbezoek." De vertragingstactiek van haar broer had voor Helga een gunstig effect: vader en moeder besloten de kinderen zelf te laten bepalen of ze al dan niet naar de kerk wilden. "Op de middelbare school was ik fel gekant tegen iedere vorm van geloof," vervolgt ze, "toen vond ik het

Helga Gibbels

egoïstisch dat mensen denken dat ze na hun dood verder leven. Die mensen accepteren niet dat ze vergankelijk zijn, ze vinden zichzelf veel te interessant." Helga's standpunten zijn weliswaar inmiddels wat gematigder, De Mensch blijft een onuitputtelijke bron van inspiratie. Op haar kamerdeur, tussen teksten van Nietzsche en de Butthole Surfers, de volgende overpeinzing:

*Alsmaar in jezelf spitten
veroorzaakt zoveel conflicten
mijn gedachten zijn niet romantisch of sociaal
als ik er zo intens van baal
dat ieder aan zichzelf gaat werken
zonder de omgeving op te merken
en pas wakker wordt
als-ie zich buiten zichzelf stort
en gaat constateren
dat-ie weer moet leren
om in z'n bestaan
met mensen om te gaan.*

Ondertekend: Zwalg. "Over die tekst discussiëren we soms," merkt Helga op. We, dat zijn haar vrienden, waarmee ze de kerstdagen zal doorbrengen. Ze had natuurlijk ook naar huis kunnen gaan, maar vader en moeder begripen wel dat al haar vrienden nu eenmaal in Maastricht zitten, en dat ze liever bij hen is. De meesten kent ze uit het kroegleven, in verschillende cafe's heeft ze achter de tap gestaan. Jon-

Monique Henny

gerencentrum Slik bijvoorbeeld, dat vorig jaar na een aantal vervelende vechtpartijen werd gesloten. De stichting Slik werd ook maar meteen opgeheven, want "anders werd ze misschien op het financieel wanbeleid aangesproken". Later werkte Helga bij Camion, en tegenwoordig tapt ze bier in de Koko-kroeg. Een kratje bier, dat zal ook het belangrijkste extraatje zijn met de kerstdagen. "Een beetje ouwehoeren met z'n allen, blowtje erbij, da's gezellig." En daarbij geen kerstliederen op de achtergrond, of Ennio Morricone (waartoe het swingender type pastoor zich nog wel eens laat verleiden), maar eigentijdse herrie van Sonic Youth, The Tragical Hip en Nirvana. Als het al te gezellig dreigt te worden, kan Helga nog altijd haar elektrische gitaar uit de hoek pakken. "Die is zo vaak gebutst dat-ie voor geen meter meer klinkt."

Een vraag nog. Wat is Zwalgje? "Zo noemen m'n vrienden me, naar een stripfiguur van Marten Toonder." Ze pakt er een Bommelboek bij. In het verhaal 'De zwalgbast' figureert een grappig klein draakje. "Kijk," zegt ze, terwijl ze haar linkermouw opstroopt, "hier heb ik hem laten tatoeëren." En nog wel in kleur ook.

Eugène Baak

Edwin Vos
(foto's Nelis Tutkey)

Voor moeder naar de kerk

Een misvormde ster en een ietwat ongelukkige denneboom zijn met onvaste hand op het raam gespoten. Voor de voorbijgangers is er nog een wens in koeieletters naast gekalkt: 'Merry Christmas'. "Dat heeft mijn vriendin versierd toen ik laatst even de stad in was," grinnikt Edwin Vos (26). Het ziet er wel feestelijk uit, vindt de vijfdejaars economie en vierdejaars rechten. Misschien schaft hij ook nog wel een levend boompje aan met bijbehorende lampjes en ballen. Dan komt hij nog wat meer in de kerststemming.

Voor het eerst sinds drie jaar blijft hij met kerstmis lekker op zijn kamer. Eindelijk niet meer dat verplichte bezoek aan ouders of schoonouders. "Vooral bij mijn eigen pa en ma vond ik het altijd een bezoekje. Zat je daar de hele dag wat stijf, recht op in de stoel te ouwehoeren."

Hij had al weken geleden de plannen voor eerste kerstdag klaar. In zijn studentenhuus op de Annalaan 1c zou een grandioos feestmaal worden geserveerd. Maar helaas. Niet alle ouders van zijn huisgenoten waren even gelukkig met dit voornemen. Met kerst hoort het hele gezin toch bij elkaar te zijn? Uiteindelijk zwichtten de overige vier bewoners voor de ouderlijke smeekbeden. Gevolg is dat Edwin straks alleen met zijn vriendin aan de kerstdis zit. Maar dat is ook wel gezellig, klinkt het opgewekt. Hij gaat in ieder geval lekker koken, zeker geen "doordeweeks" prakje, en met wat brandende kaarsjes op tafel is er meteen sfeer. Het zit er wel dik in dat hij de rest van die eerste kerstdag samen met zijn geliefde voor de televisie gaat hangen. "Alhoewel," bedenkt hij zich even later. "We kunnen maar beter video's huren want ze laten meestal alleen maar slappe films rond kerstmis zien."

Op kerstavond gaat hij als een rechtgeaarde katholiek naar de nachtmis in Sint Pieter op de Berg. "Dat doe ik voor mijn moeder, die zingt daar in de kerk. Voor de boodschap van meneer pastoor hoef ik niet te gaan. Die staat meestal zo ver van de werkelijkheid af dat zij mij niets zegt." De rest van het jaar ziet Edwin de kerk niet van binnen. Maar dat wil niet zeggen dat hij zijn rooms-katholieke opvoeding heeft afgezworen. Integendeel. Hij is niet van zijn geloof afgefallen, al gelooft hij niet zo fanatiek als zijn moeder. Hij bidt regelmatig. Als zijn vriendin niet bij hem slaapt zegt hij voor het licht uit gaat nog wat kleine gebedjes in zichzelf op. "Je kent dat wel. Wees gegroet Maria, het Onze Vader en nog een. Altijd dezelfde riedel." Zachtjes dreunt hij de hele riedel nog eens op, hopende dat de naam van het laatste gebed hem te binnen wil schieten. Wanneer het helder ogenblik uitblijft, vervolgt hij zijn verhaal: "Ik heb altijd gebedjes opgezegd, behalve toen ik in militaire dienst zat. Maar ja, daar heb ik ook veertien maanden liggen slapen."

Met de regelmaat van de klok stopt ma Vos hem bidprentjes in de handen. Soms ergert Edwin zich een beetje aan de bekeringsdrang van zijn moeder, maar haar prentje waarop het "Triduum tot het kind Jezus van Praag voor het welslagen van examens" staat, leest hij altijd voor een toets. "Ik zal niet zeggen dat het je een kick geeft, dat is teveel van het goeie, maar het geeft wel steun en vertrouwen." En blijkbaar helpt het want Edwin hoopt over een klein jaar zowel meester als doctorandus te zijn. Maar dan moet zijn vriendin niet te vaak bij hem aan komen en hem van het werk houden. De tijd die hij daardoor verliest is namelijk nog met geen tien gebedjes per dag goed te maken.

Jacques Herraets

Riki Janssen

Voor een tientje in de spoelkeuken

Uit een openstaand raam van de stedelijke muziekschool waaien moeizame studieklinken uit een saxofoon naar de overkant, waar Monique Henny woont in een volgepropt studentenhuus. Een paar maanden geleden kreeg ze een helder visioen: „Ik wilde ineens studeren wat ik echt leuk vind." Dus stopte ze met de rechtenstudie, waar ze een jaar aan besteed had in ruil voor een propaedeusediploma, en liet zich overschrijven naar Cultuur- en Wetenschapstudies. Een schot in de roos, vindt ze: „Het is algemene ontwikkeling in studievorm gegoten. Of ik er straks een baan mee kan vinden, interesseert me weinig. Liever een blijvende werkloze dan een depressieve jurist."

Omdat het visioen wat laat in het jaar gekomen is, moet Monique Henny nu een blok inhalen. Dat is één reden waarom ze met Kerstmis niet naar huis gaat. De tweede is dat ze met Kerstmis wil werken om wat geld te verdienen. Het liefst zou ze in de spoelkeuken van een restaurant terecht komen. Ze heeft nog niets gevonden omdat ze nog niet op zoek is geweest: „Ik ga maandag wel eens kijken. Ik maak me niet zo druk. Ze hebben het met de kerst extra druk is en het gewone personeel neemt liever vrij met die dagen." Een tientje per uur, dat vindt ze een prima beloning. Bij één zaak zal ze maandag zeker niet aankloppen: bij Hotel Maastricht. „Daar heb ik eens als kamermeisje gewerkt, vreselijk. Je moet zeven kamers per uur doen, ook al heb je de slag nog niet te pakken. Ik poetste zo netjes dat ik er maar vier of vijf af kreeg,

maar ik moest net zo lang blijven tot ik alle kamers klaar had. Die extra-uren kreeg ik niet betaald."

Monique heeft totaal niet het gevoel dat ze het kerstfeest moet missen om de gaten in de studiefinanciering te dichten. Pappa en mamma zitten thuis in Dordrecht niet onder de kerstboom te huilen omdat Monique en haar zus (die in Utrecht studeert) de kerstdagen niet thuis willen doorbrengen. „Je dacht zeker dat ik een zielig gevalletje was, dat niet meer thuis mag komen en hier eenzaam moet achterblijven. Maar we doen gewoon niet aan kerst en ook niet aan andere feestdagen. Ik heb een prima relatie met mijn ouders, maar we zijn gewoon niet zo conformistisch. Als we zin hebben om een feestje te houden of kadootjes te geven laten we dat heus niet van de kalender afhangen. En we hebben natuurlijk geen religieuze achtergrond."

Op haar tafel staat volgende week ook geen fles wijn of gerookte zalm. "Ik zou gek zijn als ik ging werken om van dat dure eten te gaan kopen." Het enige dat ze van de kerstdagen zal meemaken is een etentje bij een vriendin in Amsterdam, dit weekend. En misschien gaat ze met oud en nieuw naar haar zusje in Utrecht. Ze stoort er zich ook niet aan dat Kerstmis voor veel mensen is verworpen tot een consumptiefeest: "Ik stoor me er eerder aan dat iedereen een boom kapt om er lampjes in te hangen."

In het kader van het 200-jarig bestaan
van de Stadsschouwburg in Maastricht is
nu ook onze bonbon als beste
geselecteerd

Friandises

Chocolatier

**De vermaarde pralines
van Maastricht**

**Wycker Brugstraat 55,
Maastricht**

MEDISCH CENTRUM STENEN BRUG

zoekt
een **zesdejaars student geneeskunde of basisarts** die
geïnteresseerd is in en/of ervaring heeft met alternatieve
geneeswijzen om in onze praktijk voor natuurgeneeswijzen
stage te lopen en te worden opgeleid.

Wij zoeken iemand

- * die affiniteit heeft met een alternatieve kijk op
gezondheid en ziekte.
 - * die goede contactuele eigenschappen bezit.
 - * die ervaring heeft met homeopathie en/of acupunc-
tuur of die bereid is zich hierin te verdiepen.
 - * die na het afsluiten van de geneeskunde-studie op het
gebied van de natuurgeneeswijzen werkzaam wil zijn.
- De mogelijkheid bestaat dat er in december 1992 een plaats
in de praktijk beschikbaar komt.

Voor meer informatie kunt u zich wenden tot:

P.B. Schröder, arts
H.G.A. Cremers, arts
MEDISCH CENTRUM STENEN BRUG
Stenen brug 7
6372 AP Landgraaf
tel. 045-327272

U wilt een RIJBEWIJS

10 Theorielessen, computertoets, leerboek en examenaanvraag:
f 140,-

Praktijklessen in Volkswagen Golf kosten **fl. 37,50**

GARANTIE

Door ons stappenplan en het houden van proefexamens, wordt u
optimaal voorbereid en vertrouwd gemaakt met uw rijexamen.

Indien u voor het proefexamen slaagt, doch niet voor het
eigenlijke examen, bieden wij u de mogelijkheid tot een gratis
herexamen. Tevens Uw adres voor spoedcursus en motorrijles.

VERKEERSSCHOOL 'CHRISTOFFEL'

Gerckenshaag 33, 6228 EL, Maastricht. tel. 043-611315

Hongarije

**Te huur aangeboden in prachtig recreatiegebied,
50 km ten zuiden van Budapest, gelegen aan het water:**

- vakantiehuisjes, geheel vrijstaand en voorzien van alle comfort,
- vierpersoons kamerverhuur
- gelegenheid om te kamperen,
- eigen restaurant, kantine, terrassen en speelzaal, sportterrein,
- geschikt voor alle watersporten, fietsen, paardrijden,
- oever uitsluitend toegankelijk voor gasten,
- eigen watertaxi naar Ráckeve.

Inlichtingen te verkrijgen nummer 05980-80515

Folder op aanvraag.

**Oké, het is waar, uiteindelijk moet je
het zelf doen, maar met de vakkennis
en de sfeer van**

AUTORIJSCHOOL R. ten BRINK

Op weg naar je Rijbewijs

- * -Lessen in VW Golf
- * -Volgens nieuwe rijprocedure
- * -Verantwoord en doordacht fasenplan
- * -Examengarantie
- * -Fl 35,- voor 60 minuten

Telefoon 043-613426

Ook voor theorie en spoedcursussen

Boekhandel

DE TRIBUNE

Kapoenstraat 8

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 251978

literatuur

Spaarvarken zoekt waar voor zijn geld

Is het je wel eens opgevallen dat jouw
spaarvarken een neus lijkt te hebben voor
dingen met een stekker? Een dure CD, een
magnetron, of zelfs een computer.

Natuurlijk laat je je bij zulke aankopen
niet bij de neus nemen, en kies je welover-
wogen het beste voor je geld. Voor een PC
kom je vanzelf bij Tandon terecht.

Want wat een feest is het om met Tandon
te werken. Het scherm geeft alles haarscherp

weer. De harddisk is een veilige plaats
voor héél veel gegevens.

En van de bewezen betrouwbaarheid van
een Amerikaanse topmerk, krijgt jouw
varken een krul in zijn staart.

En dat alles nu voor de educatieve prijs
van f 2.840,- inclusief BTW, met 3 jaar garan-
tie, Windows 3.0 (NL) en een Tandon muis.

Wil je meer weten? Stuur dan de bon
op of informeer bij de PC-shop.

Tandon

Deze prijsstelling is tot stand gekomen in
samenwerking met de PC-shop en een aantal
dealers in de educatieve sector.

Stuur mij meer informatie

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

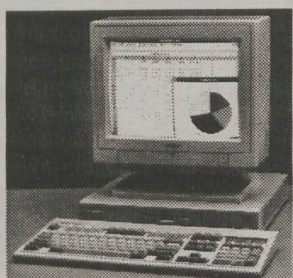
Woonplaats: _____

Telefoon: _____

Richting/jaar: _____

Stuur deze bon in een ongefrankeerde
envelop naar: Tandon Computer
Benelux B.V., Antwoordnummer 122,
1100 WC Amsterdam.

Tandon 286N, 80286, 2 Mb, 40 Mb HD,
1.44 Mb FD, VGA mono, 3 jaar garantie,
Educatieve prijs f 2.840,- incl. BTW.

Informeer ook naar de educatieve prijzen
van de andere Tandon modellen.

Thuis op Tandon

ECONOMIE GENEESKUNDE GEZONDHEIDS- WETENSCHAPPEN RECHTEN...

DE BOEKEN BIJ BERGMANS

**BOEKHANDEL
Bergmans**

NIEUWSTRAAT 9, 6211 CR MAASTRICHT, TEL.: 210825

Autorijschool Dorssers doet het met garantie

jawel, indien u de eerste
keer niet slaagt voor het
rijexamen, betaalt u de
tweede keer niets.

Door het houden van
proefexamens wordt u
optimaal voorbereid op
uw examen.

U betaalt slechts f 37,50
per rijles in VW Golf
Ook mogelijkheden voor
spoedopleiding binnen 10 à 12
weken

**046-377738
b.g.g. 06-52981362**

GRIEKS EETHUIS

hellas

DE BETERE GRIEKSE
SPECIALITEITEN

Menu's vanaf:
f 9,50 tot f 24,50

Gefrituurde visjes

Gegrilde makreel en forel

Geopend 17-22 uur
Dinsdags gesloten

Alex. Battaloun 61
Maastricht. Tel. 043-215358

STUDEREN ZONDER KOPZORGEN

STUVER

De **STUDENTEN VERzekering** van
NBBS Reizen.
Voor studenten die tijdens hun studie
wel iets anders aan hun hoofd hebben...

Vanaf f 420,- per jaar (studenten vanaf
28 jaar betalen f 590,-) je eigen
ziektekostenverzekering, **inklusief
alternatieve geneeswijzen**
(exklusief de wettelijk verplichte bijdrage
van f 316,- voor alleenstaanden vanaf
20 jaar of f 158,- tot 20 jaar).
Bovendien heb je vanaf f 60,- per jaar
al een prima **pakketverzekering**
(aansprakelijkheid en inboedel).
Vraag snel de folder aan, met de bon of
bel 071-25 33 33

Stuur mij de STUVER-folder

Naam: _____

Straat: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

Opsturen naar NBBS Reizen, Postbus 360, 2300 AJ Leiden

**STUVER
DE STUDENTENVERZEKERING
VAN NBBS REIZEN**

Te koop in **Maastricht west**
Halfvrijstaand herenhuis met
aangebouwde garage
Begane grond L-vormige woon-
kamer met openhaard 36 m2.
Dubbele beglazing.
1e verdieping 3 slaapkamers en
badkamer
2e verdieping grote kamer met
dakkapel
Afzonderlijke c.v.ruimte
Vraagprijs fl 245.000 k.k.
Tel 043-432980

**pro civibus
verzekert academici
koffers
al
gepakt?**

zit uw ProReis-
verzekering erbij?
bel of kom langs.

Amsterdam 020-5 708 208
Stadhouderskade 140
Groningen 050-18 41 14
Spilsluizen NZ 11

Bulletin

Bulletin wordt voor een deel verzorgd door Voorlichting.

Kopij voor Bulletin moet bij contactpersonen worden ingeleverd in de week voorafgaand aan de verschijningsdatum:

Vakgr./comm. FdAW: P.Galestin, Fac.Bur., Bredestraat 24, tel. 887487, voor woe. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdEW: B.Staveaux, Fac.Bur., Tongersestraat 53, tel. 888271, voor do. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdG: R.le Doux, Fac.Bur., Dr.v.Kleefstraat 25, tel. 888643, voor woe. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdGW: A.Bastiaens, Bur.Onderwijs, Lenculenstraat 14, tel. 887388, voor woe. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdR: A.Kessen, Bur.Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 887004, voor woe. 13.30 uur.
Studenten(sport)ver./Studentenpastoraten: N.Plompen, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 887354, voor woe. 16.00 uur.
Instituten behorend bij een faculteit: bij de facultaire contactpersoon.
 Berichten voor onderdeel 'Universiteit Algemeen' en 'RL Agenda' inleveren bij Voorlichting, Bouillonstraat 3, tel. 887081, voor vrij. 12.00 uur.
Externe berichten worden alleen opgenomen als er plaats is.
 Informatie: Voorlichting, tel. 887081.

ALGEMEEN

Dies Natalis

Op vrijdag 10 januari 1992 gedenkt de Rijksuniversiteit Limburg de zestiende verjaardag van haar stichting. Ter viering van deze Dies Natalis wordt in de St. Janskerk aan het Vrijthof te Maastricht een academische zitting gehouden. Deze zal aanvangen om 15.00 uur precies. De Rector Magnificus, prof. Mr. M.J. Cohen, zal een openingsrede houden. Vervolgens zal prof.dr.ir. G.H. de Vries, hoogleraar Wijsbegeerte aan de Faculteit der Algemene Wetenschappen, de Diesrede uitspreken, getiteld: Medische technologie en morele twijfel. Daarna zal worden overgegaan tot de uitreiking van de Peter Debyeprize 1992 aan dr. John Hardy van de St. Mary's Hospital Medical School of London (U.K.). Tenslotte zullen de studentenprijzen, ter beschikking gesteld door de Stichting Wetenschapsbeoefening Rijksuniversiteit Limburg, worden uitgereikt.
(Oud-)medewerkers en (oud-)studenten van de RL worden tot het bijwonen van deze plechtigheid van harte uitgenodigd.
 N.B. Voor de Diesviering in de St. Janskerk is geen aanmelding vooraf nodig. U wordt verzocht uiterlijk om 14.45 uur Uw plaats in de kerk te hebben ingenomen. Na afloop van de plechtigheid is er een receptie in het Oud-Gouvernement aan de Bouillonstraat 1-3, op loopafstand van de St. Janskerk.

Nieuwjaarsbijeenkomst

De gehele universitaire gemeenschap wordt op maandag 6 januari uitgenodigd om met het College van Bestuur het glas te heffen op het nieuwe jaar. Deze informele bijeenkomst begint om 10.30 uur in het Kruithuis.

Cursus Loopbaanontwikkeling voor vrouwelijke studenten

In de periode maart/april 1992 wordt evenals vorig jaar de cursus Loopbaanontwikkeling voor vrouwelijke studenten aangeboden aan studenten van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, de Faculteit der Geneeskunde en de Faculteit der Gezondheidswetenschappen. Bij voldoende belangstelling wordt de training dit jaar ook voor mannelijke studenten georganiseerd. De cursus is gericht op arbeidsmarktorientatie en op zelfkennis. Doel van de cursus is inzicht te krijgen in eigen wensen en kwaliteiten met betrekking tot een beroepstoekomst. Het programma bestaat uit vijf bijeenkomsten, vier groepsbijeenkomsten van drie en een half uur en een afsluitende vijfde bijeenkomst, voor alle groepen tegelijk, met een videovertoning en forumdiscussie. Voor deze facultatieve cursus wordt een bijdrage van 40 gulden van de student gevraagd. De handleiding met daarin opgenomen een reader zijn daarbij inbegrepen. Voor informatie kunt zich wenden tot Petry Thiemann, tel. 882235, en Marie-Louise Schreurs, vakgr. O&O, tel. 882336, Yvonne Winants tel. 887113 (voor studenten geneeskunde), Klazien Horstman tel. 888732 (voor studenten gezondheidswetenschappen), Marja Elsenburg, tel. 887046 of Ria Wolleswinkel, tel. 887296 (voor studenten rechtsgeleerdheid).
Inschrijving: Aanmelding voor de cursus vóór 31 januari bij Petry Thiemann, Vaardigheidsonderwijs-GVW, tel. 882235.

Promotie drs. C.T.M.C.N. Thijs

Drs. C.T.M.C.N. Thijs zal op 19 december zijn proefschrift 'Risicofactoren voor galsteenziekte' verdedigen. Promotor is prof.dr. P.G. Knipschild. In zijn proefschrift beschrijft drs. Thijs een aantal epidemiologische onderzoeken naar risicofactoren voor galsteenziekte. De onderzochte factoren zijn vetzucht en lijnen, zwangerschap en pilgebruik, zonnebaden en een lichte huid, alcoholgebruik en het eten van peulvruchten.

Promotie drs. Th.W. Rentmeester

Op 19 december verdedigt drs. Rentmeester zijn proefschrift 'Loreclezole: a clinical evaluation as anticonvulsant'. Promotores zijn prof.dr. H.A.J. Struyker Boudier en prof.dr. H. Meinardi (KUN). Loreclezole is een experimenteel middel tegen epileptische aanvallen. De stof is afgeleid van triazole en dat houdt in dat loreclezole niet verwant is aan bestaande anti-epileptica. Drs. Rentmeester onderzocht o.a. de toediening, werking en bijwerking van dit middel.

Computernetwerk voor hoger onderwijs

Limburg zal binnenkort als eerste provincie in Nederland beschikken over een computernetwerk dat vrijwel alle instellingen voor hoger onderwijs met elkaar verbindt. Via dit netwerk zullen in eerste instantie de bibliotheken van alle instellingen die deelnemen aan het Infostructuur Hoger Onderwijs Limburg (IHOL) op elkaar aangesloten worden. Op die manier zal een student in Venlo bv. kunnen zien welke boeken de RL heeft.

Cursus Homostudies

Van 6 januari tot 24 februari 1992 wordt bij de Interfacultaire Werkgroep Homostudies aan de Rijksuniversiteit Utrecht een moduul 'AIDS en Seksueel Overdraagbare Aandoeningen (SOA)' gegeven. Inschrijving en/of info:030-534779.

Centraal Magazijn gesloten

Het Centraal Magazijn is gesloten vanaf 18 december t/m 2 januari 1992 ivm jaarlijkse inventarisatie. De balie is wel open voor het afhalen van externe goederen.

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK

Kwaliteit als uitgangspunt

De Universiteitsbibliotheek (UB) werkt hard aan het verbeteren van de kwaliteit van haar diensten. In dit kader loopt op dit moment een onderzoek onder zowel gebruikers als medewerkers van de UB. Hiervan heeft een geselecteerde groep een enquête ontvangen. Aan personen die bij deze groep horen en de enquête nog niet hebben ingestuurd wordt dringend gevraagd dit alsnog te doen.

Sluiting UB rondom de feestdagen

vr 20 december: **alle bibliotheek- en studielandschaplocaties vanaf 16.00 uur gesloten**
 di 24 december: **alle bibliotheek- en studielandschaplocaties vanaf 16.00 uur gesloten**
 wo 25 december t/m wo 1 januari: **alle bibliotheek- en studielandschaplocaties gesloten**
 do 2 januari: **alle bibliotheek- en studielandschaplocaties vanaf 10.00 uur geopend**

VACATURES

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van het vacaturnummer op brief en envelop binnen 10 dagen te richten aan de dienst Personeel & Organisatie.
 Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 059

Binnen de vakgroep Beleidswetenschap van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen is plaats voor een **universitair docent(e) 0.8 fte** voor de duur van 2 jaar
 Taken:
 - bijdragen aan het onderwijs van de vakgroep op het terrein van het gezondheids(zorg)beleid;
 - onderzoek binnen het onderzoeksprogramma 'Besturing in de gezondheidszorg'.
 Functie-eisen:
 - afgestudeerd in de sociale wetenschappen, bij voorkeur politicologie of bestuurskunde;
 - ervaring op het gebied van onderwijs en onderzoek strekt tot aanbeveling;
 - brede kennis op het terrein van de gezondheidszorg.
 Salaris:
 bedraagt minimaal f 3.428,— bruto per maand en maximaal f 7.528,— bruto per maand bij een full time-aanstelling.
 Info:
 bij prof.dr. J.A.M. Maarse, tel. 887455.

Interne vacature 060

Bij de vakgroep Gezondheidsvoorlichting (GVO) van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen wordt gevraagd een **onderzoeksassistent(e) voor 0.8 fte** voor de duur van 1 jaar (met mogelijke verlenging tot max. 4 jaar) bij het project 'Ontwikkeling en evaluatie van een stoppen-met-roken

interventie voor de arbeidssituatie'.

Taken:
 - assistentie bij de ontwikkeling van voorlichtingsmaterialen;
 - pretesten van voorlichtingsmaterialen en van vragenlijsten;
 - zelfstandig uitvoeren van proces-evaluatie;
 - organisatie telefonische interviews van statistische analyses;
 - assistentie bij datascreeening en -management en uitvoeren van statistische analyses;
 - bijhouden literatuurbestand.
 Functie-eisen:
 - bij voorkeur afgestudeerd in Gezondheidswetenschappen of Sociale Wetenschappen;
 - ervaring met SPSS-X en geavanceerde statistische analysetechnieken (bijvoorbeeld multiple regressie, logistische regressie, MANOVA);
 - enige ervaring met kwalitatieve gegevensverwerking;
 - bij voorkeur kennis van de arbeidssituatie als terrein van GVO;
 - zelfstandig kunnen werken.
 Salaris:
 maximaal f 3.863,— bruto per maand (schaal 7) bij een full time-aanstelling.
 Info:
 drs. M. Willemsen, tel. 887310 of bij dr. H. de Vries, tel. 887316.

Interne vacature 061

Binnen het Instituut voor Hart- en Vaatziekten van de RL bestaat een vacature voor een **assistent-onderzoeker in opleiding m/v** voor de duur van 4 jaar
 Het Instituut voor Hart- en Vaatziekten is een WWO-instituut waarin niet alleen wetenschappelijk onderzoek verricht wordt, maar ook assistent-onderzoekers in opleiding in dit instituut werkzaam.
 Het door de Nederlandse Hartstichting gesubsidieerde onderzoek, waarin de assistent-onderzoeker in opleiding aangesteld wordt, richt zich op de bestudering van de functionele en structurele vaatwandveranderingen als functie van de leeftijd bij proefdieren met en zonder hoge bloeddruk. De functionele veranderingen in vaatwandeigenschappen worden langs niet-invasieve weg met behulp van ultrageluid bepaald. Tevens zal worden onderzocht of met behulp van bloeddruk verlagende middelen de veranderingen in vaatwandelastischeit onder invloed van hoge bloeddruk tegengegaan of uitgesteld kunnen worden.
 Gezocht wordt een bioloog of arts, bij voorkeur ervaring hebbend met ultrageluidstechnieken en/of histochemische technieken. Datum indiensttreding: zo spoedig mogelijk.
 Salaris: conform rijksregeling aio's.
 Info: prof.dr. R.S. Reneman, tel. 888474.

Interne vacature 062

Bij de vakgroep Cardiologie bestaat een vacature voor een **assistent(e) in opleiding** voor diereperimenteel onderzoek
 Verbetering van de behandeling van de patienten lijdend aan hartritmestoornissen vormt al jaren een van de aandachtsgebieden van de vakgroep Cardiologie. Hiervoor wordt uitgebreid klinisch en diereperimenteel onderzoek verricht.
 Taken:
 de kandidaat zal participeren in de (verdere) ontwikkeling van en onderzoek aan een diemodel van 'Torsades de Pointes'-hartritmestoornissen.
 Het behoort tot de taak van de kandidaat om zelfstandig onderzoek te doen naar het mechanisme van en de rol van het autonome zenuwstelsel bij het ontstaan van deze aritmieën. Het onderzoek vindt plaats zowel aan het intacte dier als aan het geïsoleerde hart.
 Het betreft een door de Nederlandse Hart Stichting gefinancierd project. Het onderzoek zal moeten leiden tot een promotie.
 Functie-eisen:
 - de kandidaat beschikt bij voorkeur over enige ervaring met het uitvoeren van (diereperimenteel) onderzoek. Tevens vinden wij belangstelling voor electrofysiologisch onderzoek, software-matige analyse van grote databestanden en beheersing van de Engelse taal van belang;
 - opleiding: Biologie, Geneeskunde of Bewegingswetenschappen.
 Salaris: conform rijksregeling aio's.
 Info: dr. M.A. Vos, tel. 875095 of prof.dr. H.J.J. Wellens, tel. 888227.

Interne vacature 063

Bij de vakgroep Cardiologie van de Faculteit der Geneeskunde bestaat een vacature voor een **biotechnisch laborant(e) 1.0 fte** voor de duur van 1 jaar (met mogelijke verlenging)
 Bij de vakgroep Cardiologie wordt al jaren (diereperimenteel) onderzoek verricht naar de identificatie en behandeling van hartritmestoornissen.
 Taken:
 het betreft onderzoek naar hartritmestoornissen bij grote proefdieren. Het is de taak van de kandidaat om te assisteren bij en eventueel zelfstandig uit te voeren van steriele operatieve ingrepen. Tevens dient de kandidaat de experimenten bij wakkere of genarcotiseerde dieren voor te bereiden en ondersteuning te verlenen tijdens de proeven. Het onderzoek zal worden gefinancierd door de Nederlandse Hart Stichting.
 Het werk vereist een grote mate van zelfstandigheid. Daarnaast biedt het veel afwisseling. De kandidaat wordt betrokken bij de opzet en uitwerking van de proeven.
 Functie-eisen:
 - een (bijna) afgestudeerd biotechnisch laborant;
 - ervaring op technisch of automatiseringsgebied wordt op prijs gesteld;
 - gezien het internationale karakter van onze vakgroep wordt enige (mondelijke) beheersing van de Engelse taal verwacht.
 Salaris: maximaal f 3.509,— bruto per maand (schaal 6).
 Info: dr. M.A. Vos, tel. 888227 of mw. H.D.M. Leunissen, tel. 888445.

Interne vacature 064

Wegens het vertrek van de huidige functionaris is binnen de Faculteit der Rechtsgeleerdheid de positie vacant van **Beleidsmedewerker Internationalisering (v/m)**
 Taken:
 - mede vormgeven aan en uitvoeren van het internationaliseringsbeleid van de faculteit als secretaris van de commissie internationalisering;
 - organiseren van docentenuitwisseling;
 - inhoudelijk coördineren van de afstudeervariant European Legal Studies en van het daarvoor opgebouwde netwerk van buitenlandse zuster faculteiten, waarvan onze faculteit de penvoerder is;
 - mede verzorgen van subsidie-aanvragen;

AGENDA

Promoties en inaugurele- of afscheidsredes vinden plaats in de Aula, Tongersestraat 53. Informatie: Rectoraat, 887096/887210

19-12 Vergadering U-raad, 17 uur, UR-zaal, Bouillonstr.3
19-12 Voorlichtingsavond Artsen zonder Grenzen, 19 uur, Aula Tongersestr. 53. Info: 887211 van 8-12 uur
19-12 Promotie Th.Rentmeester, 14 uur
19-12 Promotie C.Thijs, 16 uur
25-12 Eerste kerstdag RL gesloten
26-12 Tweede kerstdag RL gesloten
27-12 Verplichte ADV-dag RL gesloten
30-12 Verplichte ADV-dag RL gesloten
31-12 Verplichte ADV-dag RL gesloten

1992

9-1 Nieuwjaarsreceptie tevens afscheid F. Kurstjens, 17-19 uur, Tafelstr. 13
10-1 Dies natalis RL, 15 uur, Aula Tongersestr. 53

23-1 Promotie J.Zandbergen, 16 uur
24-1 Afscheidsrede W.Lamers, 16 uur
31-1 Inauguratie P.Kitslaar, 16 uur
13-2 Afscheidssymposium F. ten Hoor
14-2 Afscheidsrede F. ten Hoor, 14 uur
20-2 Promotie F.Buntinx, 16 uur
21-2 Promotie F.Spieksma, 16 uur
28-2 Promotie D.den Boer, 14 uur
2-3 Carnaval RL gesloten
3-3 idem
5-3 Promotie L. Plugge, 16 uur
6-3 Promotie W.Rinsema, 16 uur
11-3 Seminar IMperator 'Triad power and the EC', Info: 888756
12-3 Promotie J.Wachelder, 16 uur
14-3 Voorlichtingsdag voor toekomstige studenten: Rechten en Economie. RL locaties. Info: 887172
19-3 Promotie M. Janssen, 14 uur
21-3 Voorlichtingsdag voor toekomstige studenten: Gezondheidswetenschappen, Verplegingswetenschap, Milieugezondheidkunde,

Cultuur- en wetenschapsstudies, Kennistech-nologie. RL locaties. Info: 887172
27-3 Promotie B.Koes, 14 uur
3-4 Inauguratie J.Urquhart, 16 uur
10-4 Promotie A.Coomans, 16 uur
17-4 Goede vrijdag RL gesloten
20-4 Pasen RL gesloten
24-4 Inauguratie L. Ginjaar en J. Kleinjans
30-4 Koninginnedag RL gesloten
1-5 Collectief verplichte ADV-dag RL gesloten
5-5 Bevrijdingsdag RL gesloten
4-5 Collectief verplichte ADV-dag RL gesloten
15-5 Inauguratie D. Halliday
28-5 Hemelvaartsdag RL gesloten
29-5 Collectief verplichte ADV-dag RL gesloten
8-6 Pinksteren RL gesloten
7-9 Opening academisch jaar
27-10 Inauguratie Th. Mock
25-12 Kerstmis RL gesloten
26-12 idem

IS ONZE STRAFMAAT STRAF GENOEG?

Het antwoord hangt af van de wereldbeschouwing van degene die het oordeel velt. Want wie is de hoofdschuldige: het individu? Of de maatschappij die hem of haar gevormd heeft?

De een ziet in misdaad vooral een ziektebeeld; straf is uit den boze en zal hooguit leiden tot meer geraffineerde recidive. De toekomst is aan de alternatieve straffen: huisarrest, dienstverlening, het herstellen van schade...

De ander houdt vast aan het adagium 'Wie niet horen wil, moet maar voelen'. Deze opvatting veronderstelt een bereidheid om in zware gevallen

naar 'draconische maatregelen' te grijpen. Dit staat haaks op het populaire beeld van relatief riante huisvesting met kabel-tv, fitness-ruimte en catering.

Materie als deze staat borg voor emotionele discussies. NRC Handelsblad neemt hieraan deel door nieuwsfeiten, cijfers en ontwikkelingen aan het licht te brengen. En door deskundigen, betrokkenen en lezers de vrijheid te geven tot het uiten van hun mening. Waarbij we het aan de lezer overlaten zijn of haar eigen conclusies te trekken.

Indien deze open aanpak u aanspreekt, bent u wellicht toe aan een

abonnement. Ter introductie bieden wij u een proeftijd van vier weken NRC Handelsblad met alle supplementen voor slechts f. 17,50. Als u op werkdagen voor kwart voor acht 's avonds kosteloos belt met 06 - 0555 hebt u het eerste exemplaar binnen een paar dagen in uw cel.

VOOR WIE DE NUANCE ZOEKT.

-leidi
deze
Eisen
-aca
-perf
boven
Spaan
-uit
-orga
-info
-erva
-bere
Gebor
-een
-veel
-een
-de m
-een
-een
maam
Inlich
Prof. r
en/of

Inter
Binnen
in het
ven.
De o
Onder
verva
de ve
Binnen
mede
Taker
Onder
-invo
-cont
-behe
-verv
-bijdr
Vereis
-mini
-mini
het o
-erva
-vern
-accu
-stres
-goe
Salar
Afhan
3.509
Inlich
Mw.d
(Adm
Schrif

Inter
Voor
gezo
admi
bij de
Het b
evalua
Taker
-voor
-onde
-onde
en ge
-alge
-verv
Vereis
-HAV
-goe
en/of
-goe
-initia
-kenn
(WP 5
Boven
van de
Salar
2.923
Afhan
moge
Inlich
Mw. M

Inter
De va
mente
aanle
functi
unive
Het b
De val
ken, z
taken
comm
onder
Econo
De UD
kers n
betrek
docen
Taken
-het c
tutort
structi
-het a

Bulletin

-leiding geven aan het facultaire bureau internationalisering waarin naast deze functie nog twee medewerkers zijn ondergebracht.

Eisen:
- academisch niveau bij voorkeur afgeronde rechtenstudie;
- perfecte beheersing, in woord en geschrift, van in ieder geval Engels en bovendien ten minste één van de volgende talen: Duits, Frans, Italiaans of Spaans;
- uitmuntend redactionele en communicatieve vaardigheden;
- organisatie-talent;
- informele en stevige persoonlijkheid;
- ervaring in een beleidsfunctie;
- bereidheid (taal)cursussen te volgen.
Geboden wordt:
- een boeiende en enerverende baan;
- veel buitenlandse contacten en reizen;
- een goede sfeer in een dynamieke en jonge faculteit;
- de mogelijkheid om een 0.8, 0.9 of full-time dienstverband aan te gaan;
- een exploitatie-budget op maat;
- een salaris van minimaal f 3.428,- en maximaal f 5.627,- bruto per maand (schaal 10); een uitloop naar schaal 11 is op termijn mogelijk.
Inlichtingen:
Prof. mr. B. de Witte, voorzitter commissie internationalisering (887514) en/of bij mr. A. Luermans, directeur van de faculteit (887024).

Interne vacature 065

Binnen de RL bestaat sinds zeven jaar de FdEW. Aan deze faculteit zullen in het academisch jaar 1991/1992 ca. 2000 studenten staan ingeschreven.

De organisatie van het onderwijs wordt verzorgd door het Bureau Onderwijs van de faculteit. Tot de taken van het bureau behoren o.a. het vervaardigen en verstrekken van onderwijsmateriaal, de toetsorganisatie, de verroostering en de examenadministratie.

Binnen het bureau bestaat momenteel een vacature voor een

medewerker examenadministratie (m/v)

Taken:
Onder eindverantwoordelijkheid van de Administrateur Examens:
- invoeren van examenresultaten in een geautomatiseerd systeem;
- controleren van ingevoerde gegevens;
- beheeren van studentengegevens;
- vervangen van de Administrateur Examens bij diens afwezigheid;
- bijdragen aan de verdere automatisering van de examenadministratie.
Vereisten:
- minimaal MEAO of vergelijkbare opleiding (richting informatica);
- minimaal 3 jaar ervaring in een administratieve functie, bij voorkeur in het onderwijs;
- ervaring met geautomatiseerde informatiesystemen;
- vermogen om binnen een klein team zelfstandig te werken;
- accuratesse;
- stressbestendigheid;
- goede communicatieve vaardigheden.

Salariëring:
Afhankelijk van opleiding en ervaring minimaal f 2.496,- en maximaal f 3.509,- bruto per maand (schaal 6 van het BBRA-1984).

Inlichtingen:
Mw. drs. I. Wijk (hoofd Bureau Onderwijs), tel. 888844 of R. Schumans (Administrateur Examens), tel. 888280.

Schriftelijke sollicitaties **vóór 6 januari 1992.**

Interne vacature 066

Voor de secretariële en administratieve ondersteuning bij de FdEW wordt gezorgd een

administratief medewerk(st)er 0.5 fte

bij de vakgroep Bedrijfsconomie-I, en i.h.b. bij de sectie Organisatie. Het betreft voornamelijk een functie voor de duur van één jaar, na positieve evaluatie is de mogelijkheid van vast dienstverband niet uitgesloten.

Taken:
- voornamelijk type- en copierwerkzaamheden;
- ondersteuning bij archivering;
- ondersteuning bij het maken en bewaken van afspraken/agendabeheer en geleidelijk deze taak vrij zelfstandig uitvoeren;
- algemene administratieve ondersteuning;
- vervanging van de secretaresse bij afwezigheid.

Vereist:
- HAVO-opleiding, liefst gevolgd door secretariële opleiding;
- goede beheersing van het Nederlands, Engels en zo mogelijk ook Frans en/of Duits, liefst in woord en geschrift;
- goede contactuele eigenschappen;
- initiatief en organisatievermogen;
- kennis en ervaring met het gebruik van tekstverwerkende apparatuur (WP 5.1).

Bovenstaande taken worden uitgevoerd onder leiding van de secretaresse van de sectie Organisatie.

Salariëring:
Afhankelijk van ervaring en opleiding minimaal f 2.228,- en maximaal f 2.923,- bruto per maand bij full-time dienstverband (schaal 4; eventueel mogelijke uitloop naar schaal 5).

Inlichtingen:
Mw. M. van Zutphen, tel. 888129.

Interne vacature 067

De vakgroep Onderwijsontwikkeling en Onderwijsresearch heeft momenteel een kleine groep medewerkers werkzaam t.b.v. de FdEW. naar aanleiding van een uitbreiding van het takenpakket van de vakgroep is de functie vacant van een

universitair docent (m/v)

Het betreft een structurele formatieplaats met een omvang van 1.0 fte. De vakgroep vervult binnen de FdEW een aantal structurele adviseurstaken, zoals permanent adviseur van de SRC, VCE, Toetscie, en ad-hoc taken op basis van verzoeken van het faculteitsbestuur of facultaire commissies. Daarnaast is zij verantwoordelijk voor het verzorgen van twee onderwijsblokken die toegang geven tot de tweede fase lerarenopleiding Economie.

De UD krijgt binnen het huidige team van onderwijskundige medewerkers nadrukkelijk de rol van onderwijskundig adviseur en taken met betrekking tot trainingen t.b.v. het onderwijs. De UD wordt belast met docentenprofessionalisering en vaardigheidsonderwijs voor studenten.

Taken:
- het ontwikkelen en uitvoeren van cursussen in het bijzonder wat betreft tutortraining 1 en 2, introductie PGO, onderwijsmanagement, toetsconstructie, en scriptiebegeleiding;
- het adviseren van faculteitsbestuur en facultaire commissies betreffende

de ontwikkeling van vaardigheidsonderwijs voor studenten, studievaardigheden en beroepsvaardigheden;

- het ontwikkelen en uitvoeren van vaardigheidsonderwijs voor studenten;
- bijdrage leveren aan de onderwijstaken van de vakgroep.

Bovenstaande taken hebben een omvang van 0.8 fte. Daarnaast wordt een bijdrage (0.2 fte) verwacht aan het onderzoek op het terrein van onderwijs in de economie.

Vereist:
- een afgeronde opleiding Onderwijskunde of Psychologie;
- aantoonbare belangstelling voor vaardigheidsonderwijs en docentenprofessionalisering, blijkend uit publicaties en cursussen die op dit terrein gegeven zijn;
- enkele jaren ervaring in het geven van cursussen binnen universitaire instellingen;
- affiniteit met economie-onderwijs;
- zelfstandigheid en creativiteit.

Geboden:
- een dynamische werkomgeving;
- salaris minimaal f 3.428,— en maximaal f 7.528,— bruto per maand.

Inlichtingen: bij prof.dr. W. Wijnen, tel. 882303.

Schriftelijke sollicitaties **vóór 9 januari 1992.**

STUDENT EN ZAKEN

Sluiting gedurende de kerstperiode

Van 23 dec. t/m 3 jan. zijn het Studentendecanaat en de Studie-infotheek gesloten. In die periode kunnen geen afspraken worden gemaakt. In noodgevallen kan tel. contact opgenomen worden met het secretariaat Dienst Studentenzaken op de volgende tijden: Ma. 23 dec: 9.00-12.00 u. en 13.30-16.30 u. Di. 24 dec: 9.00-12.00 u. Do. 2 jan: 9.00-12.00 en 13.30-16.30 u. Vr. 3 jan: 9.00-12.00 u.

De Centrale Studentenadministratie is gesloten van 23 dec. t/m 3 jan. In noodgevallen kan tel. contact worden opgenomen op de volgende tijden: Ma. 23 dec: 13.30-16.00. Do. 2 jan: 13.30-16.00 Vr. 3 jan: 9.00-12.00. Tel: 887979.

Het Steunpunt Studiefinanciering is gesloten van 25 dec. t/m 1 jan. Op 23-24 dec. en 2-3 jan. is het Steunpunt op de normale tijden bereikbaar. 9.00-12.00 en 14.00-16.00 u. Tel: 06-3212151.

Studentendecanaat

Open spreekuur studentendecanen: di. en do. 14.00-16.00, wo. 17.00-19.00 u. Len. 26, k. 0310B. Tel. spreekuur ma. t/m vr. 13.30-14.00 u., tel. 887354 (ook voor afspraken).

Ziektekostenverzekering voor Auditoren

Nu door de invoering per 1-1-92 van de speciale ziektekostenregeling voor studenten de auditoren wat hun ziektekosten betreft, buiten de boot dreigen te vallen, heeft de RL met DEL Verzekeringen een overeenkomst gesloten waardoor ook auditoren tegen een zo laag mogelijke premie tegen ziektekosten verzekerd kunnen zijn. Op enkele uitzonderingen na is het collectieve contract voor RL-medewerkers van DEL Verzekeringen van toepassing. Info bij het secretariaat van de dienst SZ, tel. 043-887349. Met het oog op de datum van 1-1-92 kan het van belang zijn snel te reageren.

Steunpunt Studiefinanciering

Openingstijden: ma. t/m vr. 09.00-12.00 u. en 14.00-16.00 u., tel. 06 - 3 21 21 51, Len. 26.

Studie-Infotheek

Laatste aanwinst studie-infotheek: **"De Studiegids Hoger onderwijs 1992"** waarin alle opleidingen in het hoger onderwijs worden beschreven van de VSNU, de HBO-raad en het landelijk dienstverlenend centrum. Openingstijden: ma. di. en do. 14.00-16.30 u en wo. 16.00-19.00 u en vr. 09.00-12.00 u, Len. 26, kamer 0311, Tel. 887351.

Centrale Studenten Administratie

Bij verlies of diefstal van collegekaart of bewijs van inschrijving kun je vrijdag tussen 9.00-12.00 u. een nieuwe collegekaart of bewijs van inschrijving laten maken. Hiervoor dien je echter uiterlijk 's woensdags een aanvraag in te dienen d.m.v. het daarvoor bestemde formulier (verkrijgbaar bij de CSA), wil de nieuwe collegekaart op de eerstvolgende vrijdag gemaakt kunnen worden. Aanvragen voor een nieuwe kaart **zonder** tijdig ingeleverd formulier kunnen **niet** op de eerstvolgende vrijdag gehonoreerd worden. Openingstijden CSA: ma. t/m do. 13.30-16.30 u. en vr. 09.00-12.00 u.

Servatius

Elke Wo. om 18.30 u. mensa. De bar is dan geopend. Opgeven om te eten min. 24 u. van te voren (211126). Kosten: f4,-, niet leden f6,-. Elke do. 19.30 u. en zo. 10.30 u.: Studentenmis, daarna gratis koffie.

Ichthus

Di. 7 jan.: Nieuwjaarsborrel

Di 14 jan.: 19.30 u., brainstorm-avond. Plaats: De Distele 7

Integrand Maastricht

Bijna klaar met je studie, maar nog niet klaar voor de praktijk? Bel Integrand, bemiddelingsbureau tussen bedrijfsleven en vergeworperde academici. Tel: 887355/97 of loop langs: Bredestr. 4 (11.00-12.00, 15.00-16.00 u.).

Tafelstraat 13

Van vr. 20 dec. t/m ma. 6 jan. is Tafelstraat 13 gesloten.

Ma. 6 jan. Joods Leerhuis, 20.00 uur

Di. 7 jan. 18.00 uur tafelen; opgave voor 16.00 uur (tel: 215651).

Wo. 8 jan. filosofiegroep Michel Foucault, 20.00 uur

Do. 9 jan. van 17.00-19.00 u. is er een Nieuwjaarsreceptie. Tevens afscheid van Frans Kurstjens als Humanistisch studentenraadsman van Tafelstraat 13. De groep Eigentijdse Liefde gaat in februari door. Info en aanmelding: Tafelstraat 13

LV&S

Danscursus - WIJZIGING

Start cursus dans wordt ma. 27 jan. ipv 13 jan. Tijd: 18.30-19.30 u. in sporthal Randwijck. Kosten: f 40,-. **De geplande info-avond op 6 jan. kan helaas geen doorgang vinden.**

Nachtzaalhockeytoernooi

Wo. 22 jan. vindt voor de 3e keer het nachtzaalhockeytoernooi plaats in sporthal Randwijck olv Rob Boersma en Frank Tierloff. Aanvang: 23.00 u. Kosten: f 10,- voor sportkaart-houders, anderen betalen f 15,- (incl. ontbijt). Inschrijven bij LV&S.

Oproep voor nieuwe leden gebruikersraad LV&S

Miv 1 jan.'92 ontstaan 2 vacatures voor de gebruikersraad LV&S. Het betreft studentleden. Taak van de raad is al dan niet gevraagd, het College van Bestuur en de Universiteitsraad te adviseren omtrent beleidsaangelegenheden op het gebied van lichamelijke vorming en sport. Tevens bestaat de taak uit het adviseren van de voor de uitvoering van de taken van lichamelijke vorming en sport eerst verantwoordelijke medewerker, alsmede omtrent de in het programma op te nemen activiteiten. De raad bestaat uit 10 personen die worden benoemd voor een periode van 2 a 3 jaar. De raad komt 3 a 4 keer per jaar bijeen, zo vaak als de situatie dat nodig maakt. Gegadigden kunnen zich aanmelden bij René Verster, hoofd LV&S, Len. 26, tel. 887134.

Paardrijcursus

Wo. 22 jan. start cursus paardrijden. Tijd: 17.30-19.00 u. bij manege St. Michaël, Heugem. Cursusduur: 8 lessen. Kosten: f 100,- sportkaart verplicht.

Sluiting balie & secretariaat LV&S

Ma. 23 dec. t/m vr. 3 jan. zijn balie en secretariaat van buro LV&S gesloten ivm kerstvakantie.

Sportkaarten halve prijs

Vanaf 1 feb. zijn alle sportkaarten/zwemabonnementen bij buro LV&S verkrijgbaar voor de helft van de prijs (geldig t/m juni '92).

Yoga cursus

Do. 9 jan. start cursus yoga olv M. Heyligen. Tijd: groep I. 17.30-18.30 u., groep II. 18.45-19.45 u. Cursusduur: 14 lessen. **Plaats:** RL-gebouw, P. Debeyeplein 1 kamer 0.126. Kosten: f 40,- Sportkaart verplicht.

Agenda Lagakari

Do. 9 jan.: Nieuwjaarsborrel 20.00 u. in d'n Avanceur.

Agenda Maraboes

Zo. 5 jan.: Nieuwjaarsetentje met EMRC. **Zo. 12 jan.:** Uitwedstrijd tegen Blue Diamonds. **Do. 16 jan.:** 19.00 u. training, daarna Maraboes-feest in de D.J. Inn. **Zo. 19 jan.:** Thuiswedstrijd tegen de Elephants.

Agenda Saurus

Wo. 1 jan.: Borrel Casjet. **Do. 9 jan.:** Nieuwjaarsborrel Casjet. **Vr. 10 jan.:** Sluitingsdatum inschrijvingen "OOCUZ", inschrijven volgens aanwezigingen in de "Doldruk". Elke wo. spreekuur 19.00-19.30 u. Nieuwenhof Kamer 0.024.

Agenda Uros

Zo. 22 dec.: Meschloop. **Do. 9 jan.:** Nieuwjaarsborrel. **Zo. 12 jan.:** 1/2 marathon v. Egmond. **Do. 16 jan.:** ALV. Knallende feestdagen en sUros you in '92! Sprinttrainer gevraagd bel 256130 Anita.

GENEESKUNDE

Bureau Onderwijs Kerstrees

In verband met Kerstrees is het Bureau Onderwijs FdG (Randwijck en Dr. van Kleefstraat 25) gesloten van 21 december 1991 t/m 05 januari 1992.

Tekstverwerking met WP5.1 voor studenten

Ingaande maandag 02 december 1991 bestaat de mogelijkheid van tekstverwerking met WordPerfect versie 5.1 bij de vakgroep Medische Informatica en Statistiek, locatie Annalaan 60. Beschikbaar zijn hiervoor 2 PC's met een matrix- en laserprinter (voor de laatste is een copierkaartje nodig). Studentassistenten zijn dagelijks aanwezig tussen 12.00 en 15.00 uur. Gelieve van te voren te reserveren en zelf mee te nemen een 5 1/4 inch DS/DD of een 3 1/2 inch DS/DD diskette. Voor nadere inlichtingen kunt u terecht bij de heer J. Donkers, tel. 888421.

Voorkennis Wordperfect is een vereiste.

Vacature in SRC.

Voor de studierichtingscommissie (SRC) zoekt de studentenfractie een co-assistent (liefst 5e jaars). De SRC is de commissie die het beleid op het gebied van onderwijs organiseert. De enthousiaste en gemotiveerde studenten die interesse hebben en zich willen inzetten op het gebied van onderwijs nodigen wij uit om te solliciteren. Aarzel niet! De functie begint half januari, je wordt aangesteld voor een periode van 1 jaar. Inlichtingen: Mariëtte Vooy, tel. 210758.

FISEM-stageplaatsen

Er zijn nog landen beschikbaar voor stageplaatsen van 4 weken. De landen zijn: Zweden, Japan, USSR, Finland, Griekenland, Letland, Portugal en Ghana. Mocht iemand interesse hebben in een stageplaats dan kan hij/zij contact opnemen met Martijn, tel. 043-251563.

Bureau Internationale Betrekkingen

Op dinsdag, donderdag en vrijdag is spreekuur voor studenten die belangstelling hebben voor een stage in het buitenland. Openingstijden: 11.30-12.30 uur. Op vrijdagmiddag is een apart spreekuur alleen voor co-assistenten van 16.00-17.00 uur. Locatie: Dr. van Kleefstraat, kamer 0.005 (souterrain). Info: Aggi Bronkhorst, tel. 888313. Ook voor telefonische informatie dient u bovenstaande openingsuren aan te houden!

Vacature werkgroep Haematologie-Oncologie

De Werkgroep Haematologie/Oncologie (onderdeel van de vakgroep Interne Geneeskunde) draagt zorg voor klinische en poliklinische behandeling van patienten met kanker. Een deel van deze behandelingen vindt plaats op het dagcentrum. Voor de zorg en begeleiding van patienten op het Dagcentrum wordt gezocht een **(huis)arts m/v** 0,6 fte met belangstelling voor de behandeling van patienten met kanker en psychosociale begeleiding van deze patienten. Geboden wordt een tijdelijke aanstelling voor de duur van 2 jaar. Inlichtingen bij dr. H.C. Schouten, Vakgroep Interne Geneeskunde, tel. 043-877025.

Keuzeblok 4.4 (Orthopedie, Anatomie, Skillslab) 21-01 t/m 28-02-92.

Bulletin

"De wervelkolom, de onderste extremiteit en schoudergordel". In dit keuzeblok worden studenten in de gelegenheid gesteld om kennis op te doen en inzicht te verwerven in de normale en pathologische bouw en functie van de wervelkolom, de onderste extremiteit en de schoudergordel en tezamen met de opgedane ervaring in vaardigheid van het onderzoek van deze regiones kennis en inzicht te toetsen aan casus en patienten. Het keuzeblok biedt plaats aan maximaal 25 studenten. Opgave dient te geschieden voor 10-1-1992 bij het secretariaat van de vakgroep Anatomie en Embryologie (tst. 557). Plaatsing geschiedt op volgorde van aanmelding onder het motto "vol is vol". Het rooster voor het blok wordt toegezonden naar het door de student opgegeven adres een week voor aanvang van het blok. H. van Mameren (vakgroep Anatomie/Embryologie), J. Verhaar (vakgroep Orthopedie), M. Boumans (Skillslab).

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

Faculteitsbureau en Bureau Onderwijs FdGW gesloten

Het Faculteitsbureau en het Bureau Onderwijs van de FdGW is van ma. 23 december '91 t/m vr. 3 januari '92 gesloten.

Balie Bureau Onderwijs FdGW

De balie van het Bureau Onderwijs FdGW is van a.s. 23 december t/m 3 januari gesloten. Vanaf maandag 5 jan. '92 is de balie geopend van 10.30 tot 11.00 u. en van 14.00 tot 14.30 u.

Gezondheidszorg en Wetgeving

De planningsgroep van blok Gezondheidszorg en Wetgeving (2.7.1 BB), coördinator M. Sluiter, zoekt 1 studentlid dat blok 2.4.1. BB in '90/'91 heeft gevolgd en 1 studentlid dat blok 2.7.1. dit studiejaar gaat lopen. Aanmelden: M. Sluiter / L. Coenegrachts, tel: 7384/7306.

PHO-cursus: Actualiteiten in het kwaliteitsbeleid

Tijdens deze PHO-cursus wordt op basis van het landelijke actieprogramma t.a.v. het kwaliteitsbeleid ingegaan op de activiteiten die vanuit de betrokken partijen worden opgezet en de gevolgen op activiteiten die al langere tijd plaatsvinden. Met name de praktische invulling van het thema kwaliteit van zorg staat daarin centraal, zowel vanuit een beleidsmatig/pragmatische invalshoek als de verdere wetenschappelijke onderbouwing daarvan. Doelgroep: Management in de in- en extra-murale gezondheidszorg, stafmedewerkers, etc.. Datum: 21 februari '92. Lokatie: RL. Kosten: f 200,-. Informatie: Th. Kuiper, tel: 7396 / F. Verheggen, tel: 875448.

ABBG

Alumni Vereniging voor Beleid en Beheer (ABBG) is een vereniging voor afgestudeerden in Beleid en Beheer van de Gezondheidswetenschappen aan de Rijksuniversiteit Limburg. Deze vereniging heeft tot doel de contacten binnen en tussen de diverse jaargangen te bevorderen, en de contacten tussen de oud-studenten onderling en de FdGW te onderhouden en te verstevigen. Voorts streeft de vereniging naar samenwerking met andere Alumni verenigingen van de RL. Tevens maken de ABBG-leden deel uit van een netwerk van o.a. beleidswerkers, onderzoekers, managers en staffunctionarissen in de Nederlandse Gezondheidszorg. Momenteel bestaat de ABBG uit een vijftigtal leden die allen meebouwen aan het fundament van de vereniging. De komende periode zal in het teken van de groei staan, en daartoe zullen alle afgestudeerde BB worden benaderd om lid te worden. Overigens is het voor bijna afgestudeerden mogelijk om aspirantlid te worden. Informatie: ABBG, postbus 616, 6200 MD Maastricht.

GVO-studenten

Het Groene Kruis Heuvelland Maastricht zoekt voor haar activiteiten op het gebied van GVO: Freelancers (m/v) voor het uitvoeren van cursussen o.a. op het gebied van beter slapen, stop roken, geheugentraining. De cursussen kunnen zowel overdag als 's avonds plaatsvinden. Gevraagd: relevante univ. opleiding en werk-ervaring, ervaring met het werken met groepen, rijbewijs en auto, bereidheid aanvullende cursussen te volgen, leeftijd vanaf 25 jaar. Info: Mevr. L. Houben / mevr. A. Zeelen, GVO-functionarissen. Tel 251151.

ECONOMIE

Spreekuren voor studenten

Tijdens het Kerstecras van maandag 23 december 1991 t/m vrijdag 3 januari 1992 **VERVALLEN** de normale spreekuren van de Secretaris van de Vaste Commissie voor de Examen, de Medewerker Roosters/Ruimten en de Administrateur Examen.

Studentgegevens voor Reductiebureau

Het Reductiebureau heeft Bureau Onderwijs verzocht de beschikking te krijgen over de **examennummers, namen en adressen** van de economiestudenten met instroomjaar 1991/92. Deze gegevens zijn bestemd voor de geautomatiseerde administratie en registratie van boekbestellingen en secundair onderwijsmateriaal. Bureau Onderwijs zal op **17 januari 1992** de gevraagde studentgegevens leveren aan het Reductiebureau onder strikte voorwaarden voor wat betreft de vertrouwelijkheid van de gegevens. Studenten die bezwaar maken tegen opname van hun studentgegevens in de Reductiebureau-administratie, worden verzocht hiervan schriftelijk melding te doen bij Bureau Onderwijs (brievenbus bij onderwijsbalie) **vóór 15 januari 1992**.

Studeren in het buitenland

Gezien de grote belangstelling zullen de informatie-bijeenkomsten over het **studeren in het buitenland** reeds in december beginnen. Deze studiemogelijkheden zijn toegankelijk voor huidige 2e-, 3e- en 4e-jaarsstudenten FdEW uit alle studierichtingen. De studie zal plaatsvinden in 1992/1993. Er zijn 32 verschillende bestemmingen in EG en EVA landen, maar ook in Oost-Europa (voor het uitvoeren van afstudeerprojecten) en in de USA en Japan. De algemene informatie-bijeenkomsten zij gaan door op: **13, 15 en 22 Januari 1992, telkens om 16.00 uur in kamer 1090**.

Internationale betrekkingen

Voor een stage en/of studie in het buitenland buiten Erasmus, Comett, Lingua e/o Tempus programma, vraag naar subsidie mogelijkheden en -voorwaarden bij S. Swelsen, secretariaat Internationale Betrekkingen en/of bij E. Bernard, kamer 3054 B.

AIESEC-Stages voor de zomervakantie

Heb jij zin in een stage ergens in het buitenland tijdens de zomervakantie of daarna. Kom je dan nu inschrijven op de AIESEC-kamer (kamer0086). We zijn op zoek naar mensen die bijna klaar zijn met hun studie, maar ook naar mensen die pas een of twee jaar aan het studeren zijn. De stages zijn minimaal 6 weken groot en maximaal anderhalf jaar. De voorinschrijving sluit op 15 januari.

Wetenschapswinkel

Ten behoeve van een instelling voor maatschappelijk werk zoekt de Wetenschapswinkel studenten Economie die geïnteresseerd zijn in de volgende onderzoeksvragen:
- hoe is de tevredenheid onder (ex)-cliënten over de dienstverlening van deze instelling?
- hoe is de bekendheid van deze instelling?
- hoe is de bekendheid over de instelling bij de bevolking in de betreffende regio?
- wat is het optimaal aantal dependances voor deze instelling?
Onderwerpen zijn onder andere geschikt als onderzoeksstage Bedrijfseconomie. Begeleiding is toegezegd. Info: Jo Haesen, Wetenschapswinkel, Looiersgracht 14, tel. 043-887120

EFM activiteitenagenda

EFM IMPerator
Januari '92: Excursie naar SHELL
15.01.'92: Lezing Rei Torres (SHELL)
11.03.'92: Seminar Triad Power met o.a. Mc Kinsey
EFM Mercurius
April '92: Excursie naar London

Schrijfvaardigheidskursus

De sectie Nederlands van Stichting WorldNeth organiseert voor eerstejaars studenten Economie een remediële schrijfvaardigheidskursus. Info: E.C.M. Golûke, WorldNeth tel. 257052.

RECHTSGELEERHEID

Balietijden Bureau Onderwijs

Maandag tot en met vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Verkrijgbaar aan de balie

Vanaf 11.11.1991: inschrijfformulieren blok 2 jaar 1, 2, 3, 4 en 5 avondopleiding.
Inschrijfformulieren blok 3 jaar 1 en 2 dagopleiding Nederlands en Fiscaal Recht.

Verplichte ADV-dagen tussen kerstmis en nieuwjaar

In verband met de verplichte ADV-dagen voor medewerkers, die zijn gepland op 27.12.1991, 30.12.1991 en 31.12.1991 zal de gehele universiteit op die dagen gesloten zijn. Vanzelfsprekend zijn de Bibliotheek, Studiëleenschappen en andere centrale voorzieningen dan ook niet bereikbaar.

Bureau Onderwijs in de kerstperiode gesloten

Het Bureau Onderwijs (en dus ook de onderwijsbalie) is in de periode van maandag 23.12.1991 tot en met vrijdag 03.01.1992 **GESLOTEN**.

Data bijeenkomsten DB-Examencommissie

Het Dagelijks Bestuur van de Examencommissie heeft onlangs de data vastgesteld waarop de bijeenkomsten in 1992 plaats zullen vinden. Deze data zijn wetenswaardig in verband met het indienen van (afstudeer)verzoeken of anderssoortige correspondentie. Op het informatiebord naast de onderwijsbalie (Nieuwenhof) staat telkens de sluitingsdatum voor het indienen van (afstudeer)verzoeken of correspondentie vermeld.

Voor het resterende deel van het academische jaar 1991/1992 zullen de bijeenkomsten (onder voorbehoud) plaatsvinden op de woensdagen 08.01.92, 05.02.92, 04.03.92, 01.04.92, 06.05.92, 03.06.92 en 01.07.92.

De Examencommissie is schriftelijk bereikbaar:

- via de (brievenbus bij de) onderwijsbalie en
- per P.T.T.-post.

Data uitreikingen doctoraalgetuigschriften 1992

De Examencommissie zal op de volgende data in 1992 op feestelijke wijze doctoraalgetuigschriften uitreiken. De data zijn (onder voorbehoud van wijzigingen): 22.01.1992, 20.05.1992, 19.08.1992 en 21.10.1992. De uitreikingen vinden telkens om 15.30 uur plaats en zijn voor studenten van de dag- en avondopleiding.

Geslaagd voor het doctoraalexamen Nederlands recht

In de bijeenkomst van 04.12.1991 heeft het Dagelijks Bestuur van de Examencommissie het doctoraalgetuigschrift Nederlands recht toegekend aan de volgende studenten:
DAGOPLEIDING: LAP Arends, MPJ Bessems, HMS Cremers, SAM van Herpen, EJMM Peeters en RGPA Sondeijker.
AVONDOPLEIDING: D Kik, AFA Coemans, RPEM Cratsborn, HW van Haaren en JJ van der Naald.

Wijziging procedure inzage examenmateriaal

- De Examencommissie is in het verleden te vaak geconfronteerd met het feit dat examenmateriaal, dat voor inzage aan een student was gegeven, niet, of niet binnen de gestelde termijn werd terugbezorgd.
- In de Nadere Regeling 1991/1992 (art. 15 lid 2) is o.a. bepaald dat de student, binnen een termijn van 20 dagen na bekendmaking van de uitslag op, door de Examencommissie, vastgestelde tijden inzage kan krijgen in het beoordeelde werk.
- In de bijeenkomst van 06.11.1991 heeft het Dagelijks Bestuur van het Examencommissie een herziene procedure voor inzage in examenmateriaal vastgesteld.
- Met ingang van **06.11.1991** is de procedure als volgt:
1. Bij de bekendmaking van de uitslag van een examen, op de informatieborden nabij de onderwijsbalie van het Bureau Onderwijs, worden tevens **2 data en tijdstippen** vermeld waarop het betreffende examen kan worden ingezien (bijv. maandag 03.09.1991 en dinsdag 11.09.1991 telkens van 10.15 - 12.15). Inzage op andere tijdstippen is niet meer mogelijk.
2. De student(e) die een examen wenst in te zien levert de collegekaart in aan de onderwijsbalie en neemt het examen in ontvangst. Direct daarop-

volgens wordt het examen door de student(e) gekopieerd en weer ingeleverd. Bij teruggave van het examen krijgt de student(e) de collegekaart terug.

3. **Originelen van uitwerkingen** worden door de student(e) NIET aan derden verstrekt. Voor besprekingen met correctoren, blokcoördinatoren dient de kopie gebruikt te worden.

4. Eventuele wijzigingen van een reeds gegeven beoordeling worden niet meer op het originele examen vermeld. De blokcoördinator beschikt over een 'mutatieformulier' reeds gegeven beoordeling' dat voor dit doel wordt aangewend. Bij een eventuele wijziging ontvangt de student(e) een kopie van dit formulier ter bevestiging.

5. De procedure voor teruggave van gecorrigeerde opstellen blijft ongewijzigd. De student(e) kan het gecorrigeerde opstel, op vertoon van een geldige collegekaart, terugkrijgen tijdens de reguliere openingstijden van de onderwijsbalie.

6. Voor eventuele vragen over bovenstaande kunt U zich vervoegen aan de onderwijsbalie van het Bureau Onderwijs.

Agenda

Colleges:
20.12: 11.00 uur college in het kader van blok Overheid Collegezaal Jezuitenklooster
07.01: 11.00 uur college in het kader van blok Overheid Collegezaal Jezuitenklooster
08.01: 13.30 uur college in het kader van blok Recht, Markt en Staat Collegezaal Jezuitenklooster
10.01: 11.00 uur college in het kader van blok Overheid Collegezaal Jezuitenklooster
14.01: 11.00 uur college in het kader van blok Overheid Collegezaal Jezuitenklooster
15.01: 13.30 uur college in het kader van blok Recht, Markt en Staat Collegezaal Jezuitenklooster
17.01: 11.00 uur college in het kader van blok Overheid Collegezaal Jezuitenklooster
21.01: 11.00 uur college in het kader van blok Overheid Collegezaal Jezuitenklooster
22.01: 13.30 uur college in het kader van blok Recht, Markt en Staat Collegezaal Jezuitenklooster
24.01: 11.00 uur college in het kader van blok Overheid Collegezaal Jezuitenklooster

Studenten einddoctoraal

Evenals vorige jaren zal ook dit jaar weer een sollicitatiecursus plaatsvinden voor studenten die in het laatste jaar van hun studie zitten. Voor deze cursus, die is gepland van 13 t/m 16 april 1992, is een eigen bijdrage verschuldigd van f. 50,-. Meer informatie op de borden bij de onderwijsbalie waar tijdens balie-uren ook inschrijfformulieren te verkrijgen zijn.

Milieurecht

In het kader van het blok milieurecht wordt op 8 januari a.s. een college gegeven door G. van Maanen over het privaatrechtelijk milieurecht. Plaats: Statenzaal (OG) 14.00-16.00 uur.

Practicum economie Recht, Markt en Staat

In plaats van de reguliere practica op 14 en 16 januari zal een spel gespeeld worden. Dit spel wordt gespeeld op: dinsdag 14 januari van 09.00-13.00 uur en van 13.30-17.00 uur donderdag 16 januari van 09.00-13.00 uur
Opgave voor deelname bij de practicumdocenten. De gewone practica komen in deze week te vervallen.

O.F.D.-Rechtsgeleerdheid

Locatie: 2033 Nieuwenhof Tel.: 043-887071 (ma/do)
Spreekuur: ma en do van 15.00-16.00 uur
Post: via brievenbus van de onderwijsbalie van Bureau Onderwijs.

Agenda JIB

15 januari: Opleidingenmiddag m.m.v. de RAO-opleiding, Orde van Advocaten, "Diplomatenopleiding" en de Politie Academie. Kosten f 5,-. Kaartverkoop: van 09.00-11.00 uur studentenkamer en van 11.00-13.00 uur ingang Nieuwenhof.
25 maart: Bedrijven Instellingen Dag (BID)
Informatie over de tweede stresstraining volgt nog.

RECHTstreeks

Juridische studievereniging RECHTstreeks organiseert een nieuwjaarsborrel op woensdag 8 januari 1992 in cafe M.A. van Sloun, Tongersestraat 3 van 17.00-20.00 uur.

Jaar 1 Nederlands Recht

Eerstejaars studenten Nederlands Recht kunnen bij de onderwijsbalie van Bureau Onderwijs (gratis!) afhalen het handboek van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid 1991/1992. Dit handboek geeft praktische studentgerichte informatie geschreven voor en door studenten. Er komen o.a. in voor onderwerpen als 'in beroep tegen examenuitslagen', 'klachten', 'studiebegeleiding' etc.
Info: Allert Kramer en Richard Verkijs, Faculteitsburo FdR.

Congres NBW in rechtsvergelijkend perspectief

Ter gelegenheid van de invoering van het Nieuw Burgerlijk Wetboek op 1 januari 1992 organiseren de nederlandse juridische faculteiten en het Ministerie van Justitie in het kader van de 'Week van het Recht' op 22 en 23 januari 1992 een symposium getiteld: "NBW in rechtsvergelijkend perspectief". Aanvang woensdagmiddag 13.30 uur.
Kosten f 195,- inclusief materiaal, buffet en lunch. Voor studenten f 75,- inclusief materiaal, buffet en lunch.
Het congres wordt gehouden in het Nederlands Congresgebouw, Churchillplein 10 te 's-Gravenhage.
Inlichten/brochures/aanmeldingsformulieren: Centrum voor Postdoctoraal Onderwijs, Faculteit der Rechtsgeleerdheid KUN, Bureau Symposia, Postbus 9049, 6500 KK Nijmegen. Tel.: 080-612022/612256. Fax: 080-615949. Voor het programma van dit congres zie het informatiebord aan de onderwijsbalie van Bureau Onderwijs.

ALGEMENE WETENSCHAPPEN

Het Faculteitsburo en BURO Onderwijs zijn gesloten van 23 december tot 6 januari 1992. Eventuele boodschappen kunt U inspreken in het antwoordapp. (tel. 043-887486), maandag 6 januari worden deze dan behandeld. Balietijden: ma van 13.30 - 14.30 u., do van 14.00 - 16.00 uur

'I fuck dogs'

Tijdens een informele bijeenkomst stelde een Nederlands vrouw zich voor aan een Engelse. Op de vraag wat voor beroep zij uitoefende, antwoordde de Nederlandse vrouw op rustige toon: "I fuck dogs".

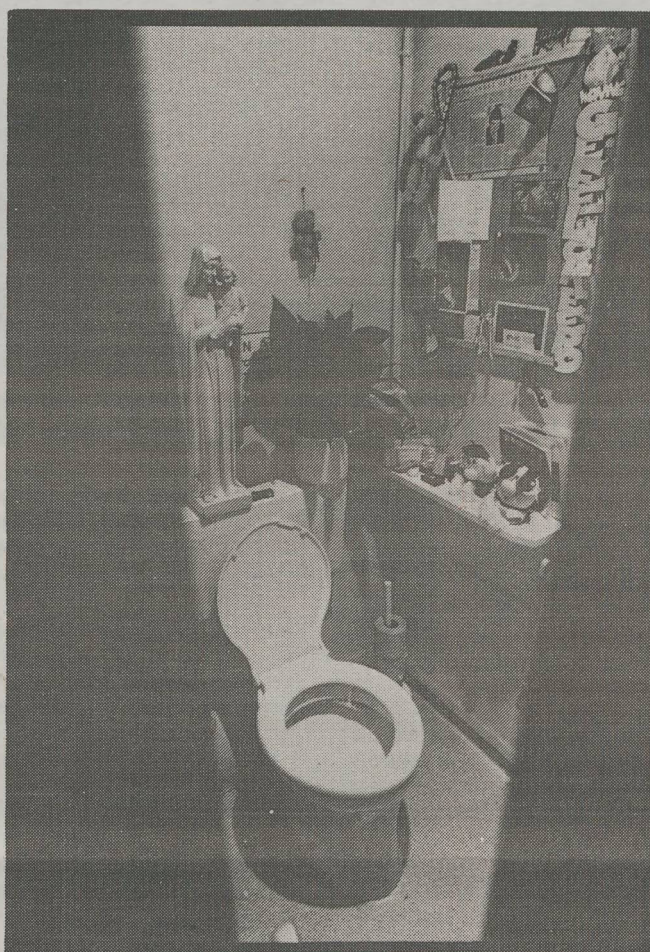
Een passage uit *The Undutchables*, een boekje dat gaat over de zwakkere kanten van het Nederlandse volkswezen zoals gezien door twee Angelsaksen die enige tijd ("samen 22 jaar") in ons land hebben doorgebracht. De anecdote wordt ingeleid met de vaststelling dat een incorrect gebruik van Nederlands/Engelse homoniemen "can have an interesting effect on people".

Zo kan een Nederlander in Engeland ook maar beter vermijden om het begrip 'sorry hoor' te hanteren. Het klinkt namelijk als 'Surrey whore', en dat betekent heel wat anders.

Er is een Nederlandse vertaling onder dezelfde prachttitel, maar het is onwaarschijnlijk dat die even leuk is als de oorspronkelijke versie. De gein zit hem immers voor een groot deel in de confrontatie van Angelsaksische ironie met onze Hollandse gewoontes, en daarbij is de taal een essentieel vehikel. En waar blijven anders de letterlijke vertalingen van een paar oerhollandse uitdrukkingen in het Engels? 'To feel it with your wooden shoes', of 'to put the little flowers outside', om een paar van de stijlbloempjes te noemen.

In de winkel ligt alweer de derde druk van de tweede editie. De eerste kwam in december 1989 uit, dus dit stukje is wat laat. Maar vooruit, de aanschaf is op deze manier declarabel.

Daarmee toon ik me meteen een betrouwbaar specimen van het genus, want er zal eens een boekje zijn waarin Hollanders te kakken worden gezet **zonder** dat onze spreekwoordelijke zuinigheid aan bod komt. Uren omrijden voor een dubbelkje korting, dat soort dingen. Ook hier is het weer raak, en die ouwe koek levert niet de allerleukste teksten op. Ook niet de stukken waarin de vaderlandse uitkering-sculptuur op de korrel wordt genomen, de welig tierende sexshops, of de neiging om voor alles en nog wat een actiegroep ("the national passion") op te richten. Hoewel, de belevenissen van de schrijvers liegen er niet om als ze proberen te achterhalen waarvoor al die vrouwenclubjes in het Amsterdamse telefoonboek nu eigenlijk in het leven zijn geroepen. Ze sturen dus 33 briefjes de deur uit, om in bijna alle gevallen nooit meer iets te vernemen. Een groepering stuurt een briefkaart terug waarin

Een gezellig ingerichte plee: typisch Hollands, vinden Engelsen en Amerikanen (foto Nelis Tutkey)

op hoge toon wordt geïnformeerd wie de vragenstellers eigenlijk waren, hoe ze aan hun adres waren gekomen, waar ze Nederlands hadden geleerd en wat ze met de informatie gingen doen???

Echt lollijg zijn de observaties omtrent het Hollandse binnenhuisleven. Zo blijkt de vaderlandse trap vooral zo steil te zijn en zulke kleine treetjes te hebben om ons van wat oefening te voorzien, van het soort "that other nations obtain from climbing hills". Eenmaal boven moet je zorgen geen stuur of pedaal in je oor te krijgen van de fiets die er onvermijdelijk ook nog hangt. En wie een Hollandse huiskamer binnenkomt kan zich maar beter wapenen met een machete om zich een weg te banen door het oerwoud van kamerplanten. Eenmaal gezeten krijg je te maken met jenge-

lende kinderen die op je tenen gaan staan, iets wat in de categorie 'zelf-expressie' valt: "Let them be free". De WC is een ervaring apart. Hier ondergaat de buitenlander een geconcentreerde vorm van de claustrofobie die hij toch al in onze huizen ervaart. En dan die eeuwige verjaardagskalenders, de verplichte plant ("Heaven help it!"), lectuur, "a can of ineffective air freshener", en een verveerd tekstje dat mannen verzoekt de bril op te lichten! Om over de pot, die met het plateautje dus (de vlakspoeler in vaktermen) maar te zwijgen. Een laatste citaat: "Why the wordly, cultured Dutch have this sadistic desire to study the recent content of their stomach remains a mystery".

Wammes Bos

'Nieuwe smeltkroesmuziek van migranten'

Tromgeroffel in de Stadsschouwburg

De term wereldmuziek, bedacht door een paar Britse platenlabels, gaat uit van de filosofie dat alle muziek gelijkwaardig is, of ze nu uit de USA komt of uit de binnenlanden van Namibië. Een mooie gedachte, maar als genre omschrijving veel te ruim en dus nogal onhandelbaar: er worden soorten muziek onder verzameld die nauwelijks of geen overeenkomsten hebben. De praktijk is dan ook dat wereldmuziek door iedereen anders wordt geïnterpreteerd. De meest zinnige omschrijving vinden we in 'Oor's popencyclopedia'. Wereldmuziek betekent daar 'de nieuwe smeltkroesmuziek van migranten in de grote wereldsteden'. Veelal betreft het een fusie van westerse pop en exotische tradities.

Dankzij het voorbereidend werk van muzikanten als Paul Simon, Peter Gabriel en Sting, die veel onbekende stijlen in hun muziek verwerken, kan wereldmuziek

sinds een jaar of vijf rekenen op een warme belangstelling uit de westerse wereld.

Vanaf januari volgend jaar kent ook Maastricht haar maandelijkse avond wereldmuziek. Dan gaat het project World Beat van start, dat georganiseerd wordt door de stichting Pro Motion in samenwerking met de Stadsschouwburg Maastricht. Tijdens een avondje World Beat zullen steeds twee professionele buitenlandse bands optreden, de eerste band verzorgt een traditioneel optreden, de tweede blaast de zaal leeg met een moderne bezetting. Opener op de eerste avond, 23 januari, is het Braziliaanse 'Berimbau de Ouro', onder leiding van Luiz-Carlos Afonso. De band zal een Capoeira-demonstratie geven, een Braziliaanse bewegingskunst die elementen van zowel dans als zelfverdediging heeft. De dansers van deze groep begeleiden zichzelf op typische instru-

menten als de Berimbau (muziekboog), Agogo en Atabaque (percussie). Om half elf is het tijd voor het stevigere werk, dan treedt het Columbiaanse 'Rumbata' aan. Deze tienkoppige band speelt eigentijdse salsamuziek. Om de sfeer te completeren staan er op de World Beat-avond diverse stands met buitenlandse hapjes, informatie en koopwaar. Verder is de zaal aangekleed in de stijl van de avond en kunnen fijnproevers terecht bij de tropische cocktailbar. Wanneer 'Rumbata' is uitgeswingd, neemt een disc-jockey het over: de rest van de avond wordt er Afro-Caraïbische en Braziliaanse dansmuziek gedraaid.

Eugène Baak

Donderdag 23 januari, eerste World Beat-avond in de Stadsschouwburg Maastricht. Bezoekers kunnen terecht vanaf 21.00. Toegang 12,50. Studenten 10,-

Agenda

vrijdag 20 december
De Vrek, eindexamenklas acteursopleiding, Toneelacademie, 20.00
Kerstconcert, Conservatorium, 20.00
Achter de borchon, cabaret Seth Gaaikema, Stadsschouwburg, 20.00
Het zwijgen in de steen, Emilie Sterkenburgh, dans, Löss Theater, 20.30
Gevecht van neger en bonden, Kruis van Bourgondië, Hoogfrankrijk, 20.30

zaterdag 21 december
Alles in de familie, Limburgse klucht, Thei Dols e.a. Stadsschouwburg, 20.00
l'Enfance de Christ, Berlioz, Limburgs Symphonie Orkest, Staaarzaal, 20.00
Gevecht van neger en bonden, Kruis van Bourgondië, Hoogfrankrijk, 20.30
Het zwijgen in de steen, Emilie Sterkenburgh, dans, Löss Theater, 20.30

zondag 22 december
Kerstconcert, Mastreechter Staar, OL Vrouwenbasiliek, 14.30
Alles in de familie, Limburgse klucht, Thei Dols e.a. Stadsschouwburg, 20.00

donderdag 26 december
Pianorecital, Eugenij Soifertis, Redoute, 12.30

vrijdag 27 december
De notenkraaker, ballet, Roemeens Staats Ballet, Stadsschouwburg, 20.00
Kerstconcert, Camera Musica Mosana, St.-Matthiaskerk, 20.00

zaterdag 28 december
De notenkraaker, ballet, Roemeens Staats Ballet, Stadsschouwburg, 20.00
La Voix Humaine, opera, Operastichting Le Rossignol, 't Pesthuys, 20.00

zondag 29 december
La Voix Humaine, opera, Operastichting Le Rossignol, 't Pesthuys, 20.00
De grote doorbraak van C. de Boer, one-man-musical, Tom Oosterhuis, Stadsschouwburg, 20.00

Exposities

Henk Fonville, olieverfschilderijen, **Lydia Schröder**, glasobjekten, Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a, Maastricht, 29 nov. t/m dec. Do t/m zo 14-17.30
Netelig Anders, en **Charles Niboul**, acryl, paneel, doek, Galerie Fab, Brusselsestraat 80, Maastricht, 1 dec. t/m 6 jan. Vr t/m zo 13-17
Anneilde Bruining en **Ralph Souren**, Galerie Simera, Bogaardenstraat 40B, Maastricht, 14 dec. t/m 18 jan. Wo t/m Za 13.30-18
Maastrichtse Kunstenaars nu, 23 kunstenaars, Artifort, 2 nov t/m 6 jan
Arno van der Mark, In situ, Aylvalaan 10, 22 nov t/m 31 dec 1991 wo t/m za 14-18 uur
Hemel & Aarde, werelden van verbeelding, Bonnefantenmuseum, 24 nov. 1991 t/m 23 feb. 1992. Di t/m vr 10-17, za, zo 11-17 uur
De vier elementen: Post, Regenboog en Vanreppen, sieraadontwerpen, Reinhardt, interieurontwerp, Galerie Amarna, Rechtstraat 84, Maastricht, 30 nov. t/m 4 jan. Di t/m vr 11-18
Patrick Rijs, schilderijen, en **Jan Praet**, bronsplastieken, Galerie de Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10, Cadier en Keer, 15 dec. t/m 15 jan. Do t/m zo 13-17.30

Film
Speelweek 20 dec t/m 2 januari

Filmbuis Lumière, Bogaardenstraat 40b
Unbelievable truth, 20.00
An angel at my table, 21.00
Delicatessen, 22.00
(24 en 31 december gesloten)

Cinema Palace, Wyckerbrugstr. (t/m 26 december)
City Slickers, dag. 21.15, behalve di
Don't tell mom the babysitter is dead, dag. om 21.30. Vr t/m ma, wo en do ook om 17.30. Vr t/m di en do ook om 14.00
The Fisher King, dag om 18.00, behalve di
Curly Sue, vr t/m ma en do, 13.45, 16.15, 18.45 en 21.45. Di 13.45. Wo 18.45 en 21.45

Mabi, Kleine Gracht 24A (t/m 2 januari)
Hot Shots, dag. 18.30 en 21.15. Elke middag om 13.30 en 16.00 (behalve 20, 24, 31 dec en 1 jan). 20, 24, 31 dec en 1 jan wel om 14.30
Drop dead Fred, dag. 18.30 en 21.15. Elke middag 16.00 (behalve 20, 24, 31 dec en 1 jan). Vr 20 dec ook om 14.30
The Adams Family, dag. 18.30 en 21.15. Vr 20 dec ook om 14.30. Elke middag 13.30 (behalve 20, 24, 31 dec en 1 jan). 20, 24, 31 dec en 1 jan ook om 14.30
All I want for Christmas, dag. 18.30 en 21.15. Elke middag 13.30 en 16.00 (behalve 20, 24, 31 dec en 1 jan). 20, 24, 31 dec en 1 jan ook om 14.30

Cine "K", St. Bernardusstraat 13
Thelma & Louise, dag. om 21.00
(24, 25 en 31 dec gesloten)

Kerstverst

Volgende week is het weer eens kerstmis. Frappant toch dat dat feest ieder jaar weer rond de duisterste dagen valt. Voor sommigen is kerstmis een vloek, voor anderen een waarlijk festijn. Degenen die kerstmis haten vrezen het geslemp, de zinloze onder-onsjes met familie en het voorspelbare verloop van de bele affaire: eerste kerstdag ontbijt met kerststol, afwas, kopje koffie met kersttaart, wandelingetje, een lichte lunch (soep en worstebroodje), pingpongen of biljarten (waar beschikbaar, anders TV kijken), kerstdiner met garnalencocktail, gestoofd konijn en tutti-frutti en bloemige aardappelen, ijsco na, koffie met cognac, spelletje spelen (waar beschikbaar, anders TV kijken), naar bed. Tweede kerstdag: alleen alt-F2 (zoek: kerstdiner; vervang door: kaas- of vleesfondue). De feestelijken onder ons volgen eenzelfde agenda, maar wentelen zich daarbij in ongekend genot. Hoe het ook zij: er wordt smakelijk gegeten met de kerst. Niet overal op de wereld, natuurlijk. Niet voor niets is december ook de maand waarin duizenden Soedanese en Etiopische kindertjes met hongeroedeem over ons televisiescherm voorbijkruisen, waarin groepen Koerden bij min dertig bevroren tranen huilen, waarin voormalig Joegoslaven elkaar aan flarden schieten. Maar erger, ja, oneindig veel erger is het lot van de Californische yuppie. Het gehele jaar heeft hij/zij cholesterol-vrije pindakaas en vezelrijke sappige bruine boterhammen gegeten, weggespoeld met slappe cafeïne-vrije koffie, of liever nog: biologisch geteelde kruidenbitter. Na zo'n nul-ontbijt niettemin nog naar het fitness-centrum om in een stevige workout de aerobe kwaliteiten van het lichaam op te vijzelen. En die gekte zal ook ons overspoelen. Kijk maar naar de beelddes op het Veronica-scherm en in uw damesblad: zoals het in die fabelachtige States gaat moet het hier spoedig ook geschieden. Scherp gesneden meisjeslijven die met wulps getuite lippen smachten naar sex. Langharige blondines die in hun little red Corvettes precies weten hoeveel Recommended Daily Allowance aan cholesterol en pitamientjes volgens de Food & Drug Administration (was dat niet Miami Vice?) hun dildo bevat. Ruige soldaten die in de Vietnamese jungle eens lekker met hun workout bezig zijn. Mannen die galmend achter ieder woord een uitroep/teken! pletteren om zo aan te geven dat ze jong en wild zijn. Creditcardhouders die aan het kwijlen slaan wanneer een kinky meisje uitnodigend op het vliegtuig naar de nieuwste Veronica-vakantiebestemming stap. Tien jaar geleden hadden we verlossing. Dat was metatheoretisch wijsgerig geneuzel vergeleken met dit yuppie/ruiglen/wild/gebeuren! De californische yupp raak in paniek bij het naderend kerstfeest. Zij ziet een onafwendbare wal van zompige cholesterol langzaam maar heel zeker naderbij donderen. O Hermetijd! Wat een zorg! De West Coast Veronica-yupp verzorgt uiteindelijk dan ook op volgende wijze haar/zijn kerstfeest: eerste kerstdag: ontbijt met alfalfa en lichte dressing van citroen en peterselie, joggen, joggen, cafeïne-vrij bocht met een volstkoren koeke, joggen, lichte lunch (gegrillde büttenkäse), kerst-work-out bij vrienden, diner (komkommer, tomaat, bestraalde kip waaruit dientengevolge alle vet, koolhydraten en anderszins zijn verdwenen, omspoeld met alcoholvrije one-calorie light-wijn), nog één rondje joggen, naar bed. Tweede kerstdag: Alt-F2 (zoek: diner; vervang door: Super Giant Bacon Turkey Super McWhopperBurger). Ik wens U een zinnig en (geestelijk) gezond kerstfeest en 1992!

Eva

Hoezeer de geschiedschijvers het beeld van de Bokkerijders vervalst hebben, blijkt uit deze tekening uit 1910, waarop een eedaflegging van de leden van het genootschap te zien is. (Gemeentearchief Maastricht)

De Limburgse mafia bestaat al langer

In het midden van de achttiende eeuw woonden in Zuid-Limburg 56.000 mensen, waarvan bijna eenderde in Maastricht. Van de 40.000 mensen die ten oosten van de Maas, dus niet in Maastricht, woonden, werden er tussen 1740 en 1778 circa 400 ter dood veroordeeld. Zij werden op min of meer 'smakelijke' wijze ter dood gebracht, omdat ze lid waren van 'de beruchte bende', te weten 'de Bokkerijders'.

BERICHT UIT MAASTRICHT

De afgelopen decennia zijn de Bokkerijders om beurten voorgesteld als romantische bandieten, magische bondgenoten van de duivel of zelfs als verzonnen spooktegenstanders van een repressieve machtsjustitie. De cultureel anthropoloog Anton Blok, hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam, heeft een serieuze poging gewaagd de werkelijkheid van alle mythevorming te ontdoen. Het resultaat is een boek van 457 pagina's, dat bestaat uit een algemeen beschrijvend deel van 182 bladzijden en korte biografieën van vierhonderd veroordeelden, wier processtukken Blok heeft teruggevonden. (In totaal zijn in veertig jaar 600 Bokkerijders berecht). Verder geeft Blok een beschrijving van de misdaden die aan de benedeleden werden toegeschreven, hun sociale herkomst en familiebanden. Die macro- en een micro-historie, legt Blok uit, leveren samen een 'collectieve biografie' of een 'prosopografie' op, een onderzoeksstrategie die hij eerder met succes heeft toegepast in zijn 'The Mafia of a Sicilian Village'. 'De Bokkerijders; roversbenden en geheime genootschappen in de landen van Overmaas (1730-1774)' zou het laatste woord moeten zijn in de discussie over de bende, ware het niet dat de onderzoeker was aangewezen op bronnenmateriaal waarvan de betrouwbaarheid in twijfel kan worden getrokken. Wat te denken van de bekentenissen van verdachten die onder de meest barbaarse folteringen zijn verkregen? Er waren verdachten die op de pijnbank wel veertig tot vijftig namen van benedeleden noemden, die vervolgens werden gearresteerd en, als ze hun betrokkenheid ontkenden, eveneens op de pijnbank werden gelegd, met als resultaat dat ook zij een bekentenis aflegden. Afgaande op die 'bekentenissen', soms wel tien of vijftien jaar na de misdaad afgelegd, zouden bij eenvoudige overvallen op boerderijen soms wel tachtig rovers betrokken zijn geweest. Blok onderkent het gevaar van een vervalst beeld, maar hij gelooft dat hij toch een juist inzicht heeft gekregen in de aard en de omvang van de bende. Onderlinge vergelijking van de gegevens van de zeshonderd processen weerleggen volgens hem de theorie dat de Bokkerijders een soort heksen zijn, die door justitie zijn uitgevonden om terreur te kunnen uitoefenen in een roerig gebied in een roerige periode. Bovendien beroept Blok zich op verklaringen van verdachten, die spontaan en niet onder dwang lijken te zijn afgelegd. Een groot deel van de processtukken is goed bewaard gebleven en nog steeds te raadplegen in de Rijksarchieven in Heerlen en Maastricht. Om te beginnen rekent het boek af met de mythe dat de bendes zouden bestaan uit buitenlandse vaganten en huurlingen, die na de Spaanse Successie-oorlog op drift geraakt waren. Zulke bendes bestonden inderdaad, maar zij waren niet typisch voor Overmaas. De Bokkerijders waren voor het overgrote deel uit de buurt zelf afkomstig, uit dorpen als Heerlen, Schinnen, Beek, 's-Hertogenrade of Heek. De namen op de lijst van verdachten die Blok in zijn boek heeft opgenomen, tonen inderdaad grote overeenkomst met die in de regionale telefoonboeken jaargang 1991. Blok ziet veel meer verband tussen het bendelidmaatschap en het beroep. In de vroegste fase waren het vooral de 'vilders' die de bende vormden. Vilders waren 'onreine' ambachtslieden, die kadavers van dieren of van terechtgestelde boeven moesten opruimen. Maatschappelijk stonden zij in zeer laag aanzien en toen na afloop van de oorlog de behoefte aan vilders sterk daalde, lag voor hen de weg naar pauperisme en misdaad open. Maar ook mensen met een ander beroep, dat een zekere mobiliteit vereiste, zouden vanwege hun kennis van het terrein en eventuele slachtoffers voor de bende worden geronseld. Voerlieden, herbergiers of slotenmakers voldeden aan dat vereiste. Bokkerijders beroofden vooral vóór 1750 boerderijen en kerken in de wijde omtrek. Als de boer of de pastoor niet goedschiks wilde zeggen waar het geld lag, werd er hardhandig opgetreden. Zo onderging de weduwe Anna Sypekotten uit Zweibrücken een 'chauffage' met zwavel, voordat ze de plek aanwees waar haar geld lag. In 1742 wilde een weerspannige boerin uit

Opitter (tegenwoordig gelegen in Belgisch Limburg) haar overvallers niet meer prijsgeven dan negen schellingen. Eerst werden haar benen vastgebonden en in het vuur gehouden, vervolgens werd het vel van haar tenen opengesneden en werd in de wonden de hete was van een kaars gedruppeld. Haar huisgenoten brachten het er niet veel beter van af. Een van de verdachten, Peter Ponts, bekennt een jaar later dat hij met twee anderen de boerderij binnenging: "Naar enige woorden hebben zij drieën de huisluiden geagresseerd met geweld van stokslagen, vervolgens met koorden vastgebonden, nadien hij met zijn gezellen het licht hebben uitgeslagen, behoudelijk dat een der huisluiden hem willende salveren met de vlucht, is worden nagezet en neergestoken met een groot mes door zijn broeder Joannes Ponts." De overval in Opitter was ook bijzonder omdat het een van de zeldzame keren was dat de Bokkerijders de Maas overstaken. De bende was een typisch fenomeen van de landen van Overmaas, het gebied tussen Aken, Gulik (Jülich), Roermond en Maastricht. De lappendeken van 'staatsse' en Oostenrijkse landen met ieder hun eigen jurisdictie was voor de bende een ideaal operatiegebied. De eerste grote processen tegen Bokkerijders vinden rond 1740 plaats. De straffen die de gerechtshoven (meestal bestaande uit bestuurders) uitdeelden waren niet kinderachtig. De meest fantastische terechtstellingen werden verzonnen. Doodmaken was niet genoeg. Al naar gelang de misdaad werd de dader eerst met een bijl bewerkt, geradbraakt, met stokken op het hoofd geslagen, de tong afgeknijpt, voordat hij kon worden gewurgd en daarna verbrand. In latere jaren werden de straffen steeds milder, maar bleven ze even dodelijk. Rond 1772 werden 236 mensen aan de galg gehangen. Omdat de meeste veroordeelden daar als bijkomende straf en als afschrikwekkend voorbeeld moesten blijven hangen tot hun lichaam was vergaan, dreigden er stankproblemen te ontstaan. Het galgenveld werd daarom aan de rand van het dorp aangelegd. Bekende executieplaatsen zijn de Lommelenberg bij Valkenburg, de Danikenberg bij Schinnen en de Graetheide bij Geleen. In latere decennia veranderden de Bokkerijders van een roversbende in een geheim genootschap dat af en toe nog wel op rooftocht ging, maar dat was meer om het genootschap te versterken dan om buit binnen te halen. De Bokkerijderseed, waarbij God en Maria werden afgezworen en de duivel werd 'toegezworen', heeft van het begin af aan bestaan, maar werd gaandeweg een doel op zich. Blok beschrijft uitvoerig hoe na 1760 de leiding overging in handen van burgers die in hoger aanzien stonden. Wat zij precies beoogden met het genootschap, heeft Blok maar heel vaag kunnen achterhalen. Sommige verdachten hadden van hun superieuren gehoord, dat zij de macht in het gebied wilden grijpen om het rijk van de duivel op aarde te vestigen. Waarschijnlijk was het instandhouden van het geheime genootschap als een soort spiegelbeeld van de gevestigde maatschappij het belangrijkste doel. De rituelen die daarbij hoorden, ontleenden de Bokkerijders aan de kerk, het leger, de rechtspraak of andere dominante structuren. Onder zijn bewind wordt de rechtspraak clementer, maar het duurt tot de komst van de Franse bezetters in 1796, tot de lijfstraffen worden afgeschaft. Blok heeft zijn onderzoek beperkt tot de leden van de 'beruchte bende'. De leden van de beruchte rechtspraak verdienen een vervolg.

Anton Blok: 'De Bokkerijders, roversbenden en geheime genootschappen in de landen van Overmaas (1730-1774)'. Uitgeverij Prometheus. Prijs f 55,-

Jacques Herraerts